

Gmina Tyczyn

Nr 2 (644)
26.02– 25.03.2023 r.

Cena 1,50 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Tyczyn

W numerze:

- Budżet Gminy Tyczyn
- Informacje z Urzędu Miejskiego
- Zaproszenie na obchody 655. rocznicy powstania Tyczyna
- Relacje z wydarzeń kulturalnych
- Informacje ze szkół i instytucji
- O I Memoriale Ryszarda Klimasza w Kielnarowej

Przy studni na rzeszowskim Rynku grupa dzieci uczestniczących w zajęciach feryjnych w Domu Ludowym w Kielnarowej wraz z opiekunem Barbarą Płodzień

XVI Przegląd Kołędowy

Pójdźmy wszyscy do stajenki...

Chór Cantilena im. Alicji Borowiec Uniwersytetu III Wieku UR

Chór Ferenc Erkel Vegyeskar – Szécsény z Węgier

Chór mieszany Lumen

Schola dziecięca parafii w Strażowie

Chór Parafii NMP Królowej Polski i św. Antoniego w Strażowie

Publiczność

RADA MIEJSKA UCHWALIŁA

27 stycznia 2023 r. odbyła się LVII sesja VIII kadencji Rady Miejskiej w Tyczynie. Radni podjęli uchwały w sprawach:

● **Przyjęcie uchwały budżetowej Gminy Tyczyn na 2023 rok** (szczegółowe informacje na temat tego rocznego budżetu znajdują się w bieżącym nr. GT na str. 5-7).

● **Uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Tyczyn.**

Ustawa o finansach publicznych zobowiązuje jednostki samorządu terytorialnego (JST) do przygotowania wieloletniej prognozy finansowej. Prognozę opracowuje się w celu przeprowadzenia oceny sytuacji finansowej JST. Prognoza umożliwia też dokonanie oceny zdolności kredytowej oraz wskazuje możliwości inwestycyjne, w tym aplikację środków finansowych z Unii Europejskiej.

● **Zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej na 2023 rok.**

● **Określenia zasad zwrotu wydatków poniesionych przez Gminę Tyczyn na pomoc w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem *Posiłek w szkole i w domu* na lata 2019-2023.**

Rada Ministrów Uchwałą Nr 140 z dnia 15 października 2018 r. przyjęła wieloletni program dożywiania *Posiłek w szkole i w domu* na lata 2019-2023. Uchwałą Nr 264 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2022 r. zmieniła uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu *Posiłek w szkole i w domu* na lata 2019-2023, zmieniając kryterium dochodowe z wysokości 150% na 200% kryterium, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej. W związku z tym konieczne jest ustalenie zasad zwrotu wydatków poniesionych przez Gminę Tyczyn na pomoc w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych ww. programem z nowym kryterium dochodowym 200%. Przyjęcie nowych zasad jest niezbędne dla zapewnienia wsparcia osobom potrzebującym.

● **Ustalenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.**

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zobowiązuje do określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy

nie są obowiązani do ponoszenia opłat na rzecz gminy za usługi w zakresie odbioru i gospodarowania odpadami komunalnymi. Regulacja dotyczy niezamieszkałych nieruchomości, na których powstają odpady komunalne, np.: szkoły, sklepy, biura, instytucje kultury, świetlice itp. Podmioty te zawierają umowy bezpośredniego z wykonawcą, który gospodaruje odpadami komunalnymi i jest wpisany do rejestru działalności regulowanej prowadzonego przez Burmistrza Tyczyna.

Górne stawki określone w przedmiotowej uchwale są stawkami maksymalnymi, jakie mogą być stosowane przez firmy świadczące usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych, których nie mogą przekroczyć przedsiębiorcy wykonujący usługi w tym zakresie.

W celu określenia górnej stawki Gmina Tyczyn wystąpiła do firm z zapytaniem o przedstawienie kalkulacji kosztów gospodarowania odpadami. Ponadto dokonano rozeznania w sąsiednich gminach. Po przeanalizowaniu podanych wartości przez firmy ustalono górną stawkę za odbiór 1 m³ odpadów komunalnych zbieranych i odbieranych w sposób selektywny w wysokości 200 zł brutto oraz za odbiór 1 m³ odpadów komunalnych zbieranych i odbieranych w sposób nieselektywny w wysokości 400 zł brutto.

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zobowiązuje również do określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi wywozu nieczystości ciekłych. Górne stawki określone w przedmiotowej uchwale są stawkami maksymalnymi, jakie mogą być stosowane przez firmy świadczące usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych, których nie mogą przekroczyć przedsiębiorcy wykonujący usługi w tym zakresie.

W celu określenia górnej stawki Gmina Tyczyn wystąpiła do firm z zapytaniem o przedstawienie kalkulacji kosztów opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych. Ponadto dokonano rozeznania w sąsiednich gminach. Po przeanalizowaniu podanych wartości przez firmy ustalono górną stawkę za odbiór 1 m³ nieczystości płynnych ze zbiorników bezodpływowych w wysokości 216 zł brutto i górną stawkę za odbiór za 1 m³ nieczystości płynnych z osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków w wysokości 650 zł brutto.

● **Zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Tyczyn.**

Zmiana ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw wprowadziła szereg zmian w przepisach, w tym do ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Jedną ze zmian jest zmiana klasyfikacji odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz zmiana definicji odpadów komunalnych, z których wyraźnie wyłączono odpady budowlane rozbiórkowe. Zgodnie z nowym brzmieniem ustawy dodano do art. 1b ust. 2, który otrzymał brzmienie: *do*

ciąg dalszy na str. 4

postępowania z odpadami budowlanymi i rozbiórkowymi z gospodarstw domowych stosuje się przepisy dotyczące postępowania z odpadami komunalnymi. Tym samym, mimo że odpady budowlane i rozbiórkowe nie są odpadami komunalnymi, to na gruncie ww. ustawy należy je traktować jak odpady komunalne. To znaczy, że odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych podlegają obowiązkowemu odbiorowi przez gminę z nieruchomości zamieszkałych.

Dostosowując się do nowych zapisów ustawy, w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Tyczyn do nazwy *odpady budowlane i rozbiórkowe* dodano wyrazy: *z gospodarstw domowych*.

Wskazane powyżej wyłączenie odpadów budowlanych i rozbiórkowych z zakresu odpadów komunalnych oznacza dla gminy brak uwzględniania tych odpadów w koniecznych do osiągnięcia poziomach przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyliczanych w corocznych sprawozdaniach.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022 poz. 1549) należy dostosować Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Tyczyn do zmian wynikających z niniejszej ustawy, wobec powyższego w §14 regulaminu dodano pkt. 2, w którym mowa o tym, że w przypadku osadów ściekowych z przydomowych oczyszczalni ścieków częstotliwość ich usuwania wynika z instrukcji eksploatacji i powinna być do nich dostosowana.

● Rozpatrzenia skargi na Burmistrza Tyczyna.

Do Rady Miejskiej w Tyczynie została złożona za pośrednictwem poczty elektronicznej skarga w sprawie niewykonywania przez Burmistrza Tyczyna czynności nakazanych prawem, polegających na zapewnieniu dostępu do danych przestrzennych dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego za pośrednictwem usług danych przestrzennych, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Obowiązek, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz.U. z 2021 r. poz. 214), w powiązaniu z art. 67c ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzen-

nym (Dz.U. z 2022 r. poz. 503, 1846 i 2185), dotyczący udostępnienia poprzez usługę pobierania zbioru danych przestrzennych dla planów zagospodarowania przestrzennego oraz zbioru danych przestrzennych dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w Gminie Tyczyn, jest realizowany zgodnie z przywołanymi przepisami.

Zgodnie z brzmieniem art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy o infrastrukturze informacji przestrzennej, organy administracji prowadzące rejestry publiczne, które zawierają zbiory związane z wymienionymi w załączniku do ustawy tematami danych przestrzennych, tworzą i obsługują, w zakresie swojej właściwości, sieć usług dotyczących zbiorów i usług danych przestrzennych, do których zalicza się usługi pobierania umożliwiające pobieranie kopii zbiorów lub ich części oraz, gdy jest to wykonalne, bezpośredni dostęp do tych zbiorów.

Zbiory Aktów Planowania Przestrzennego (APP), zgodne ze schematem wynikającym z §3 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 26 października 2020 r. w sprawie zbiorów danych przestrzennych oraz metadanych w zakresie zagospodarowania przestrzennego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1916), są udostępnione publicznie na portalu mapowym. Na portalu można sprawdzić rejestr obowiązujących i opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z możliwością pobrania: aktu prawa miejscowego i rysunku aktu prawa miejscowego, danych przestrzennych w formie gml, za pośrednictwem usług sieciowych: przeglądania (WMS), pobierania (WFS) oraz wyszukiwania (CSW) zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, m.in. Rozporządzenia jak wyżej, ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. 2021 poz. 1990 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. 2022 poz. 902). Biorąc powyższe pod uwagę Rada Miejska w Tyczynie uznała skargę za bezzasadną.

Uchwały podejmowane przez Radę Miejską w Tyczynie znajdują się na BIP-ie.

Rubrykę redaguje: **Joanna Włoch-Dłużej**
- Urząd Miejski w Tyczynie

Informacja o przyznanym dofinansowaniu

Informujemy, że uzyskano dofinansowanie na operację pt. *Przebudowa schodów przy budynku Centrum Promocji Dziedzictwa Kulturowego w Tyczynie*, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.

11 stycznia br. została podpisana umowa z Zarządem Województwa Podkarpackiego na dofinansowanie w kwocie 95 455 zł powyższego zadania. Środki finansowe pochodzą z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w ramach poddziałania 19.2 *Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność*, w ramach działania *Wsparcie dla*

rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Celem operacji jest zagospodarowanie otoczenia poprzez przebudowę schodów, co pozwoli na stworzenie dodatkowej, atrakcyjnej przestrzeni dla mieszkańców, pozwalającej na zaspokajanie potrzeb kulturalnych w otoczeniu zbytkowego układu urbanistycznego w centrum Tyczyna.

W ramach realizacji zadania wykonane zostaną następujące prace: roboty rozbiórkowe, podbudowa, dostawa i montaż okładzin granitowych oraz montaż balustrad schodowych. Prace wykonywane będą w zgodności z decyzją konserwatora zabytków.

Tekst: **Izabela Krawiec**

Budżet Gminy Tyczyn na 2023 rok

27 stycznia 2023 r. Rada Miejska w Tyczynie uchwaliła budżet na rok 2023, który po stronie **dochodów wynosi 64 007 533,41 zł**, w tym:

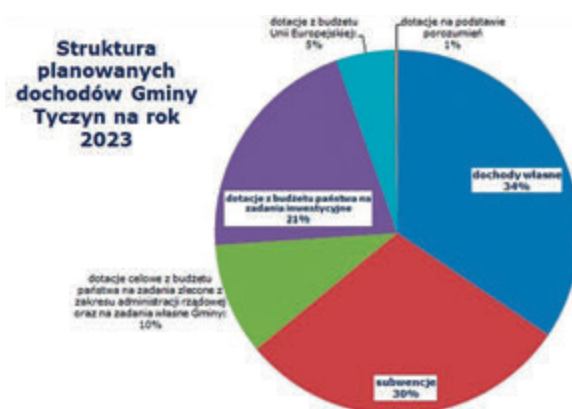
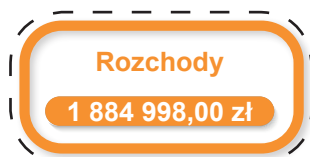
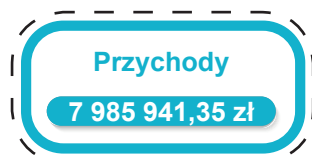
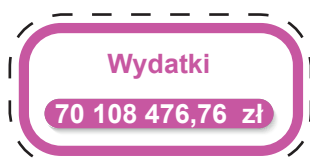
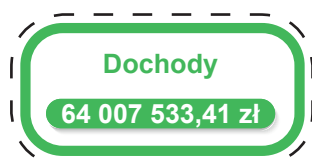
- **dochody własne:** 22 062 842,65 zł,
- **subwencje:** 18 904 880,00 zł,
- **dotacje celowe** z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz na zadania własne Gminy: 6 363 461 zł,
- **dotacje z budżetu państwa** na zadania inwestycyjne: 13 217 187,20 zł,
- **dotacje z budżetu Unii Europejskiej:** 3 352 062,56 zł,
- **dotacje** na podstawie porozumień: 107 100 zł.

Wielkość planowanych dochodów ma bezpośredni wpływ na wielkość planowanych wydatków budżetowych. Wydatki budżetu Gminy na 2023 r. ustalono w kwocie: **70 108 476,76 zł**, planując je przeznaczyć na:

- **wydatki majątkowe:** 18 746 413,71 zł,
- **wydatki bieżące:** 51 362 063,05 zł.

W planie wydatków zabezpieczono środki na inwestycje, jak również na bieżące potrzeby funkcjonowania Gminy i jednostek jej podległych.

Planowany deficyt budżetowy w kwocie: 6 100 943,35 zł oraz spłata zaciągniętych zobowiązań w kwocie: 1 zł zostaną pokryte z emisji obligacji oraz wolnych środków.

CO GROMADZIMY

Dochody podatkowe:

5 147 000 zł

- ▶ podatek rolny: 649 000 zł
- ▶ podatek leśny: 51 000 zł
- ▶ podatek od nieruchomości: 4 305 000 zł
- ▶ podatek od środków transportowych: 142 000 zł

Dochody z majątku gminy:

388 000 zł

- ▶ opłata za wieczyste użytkowanie: 10 000 zł
- ▶ dzierżawa, czynsze z najmu: 178 000 zł
- ▶ dochody ze sprzedaży mienia: 200 000 zł

Różne opłaty:

3 469 134,80 zł

- ▶ opłaty za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu: 280 000 zł
- ▶ wpływy z opłaty skarbowej: 50 000 zł
- ▶ opłaty za gospodarowanie odpadami: 3 108 034,80 zł
- ▶ opłaty za korzystanie z przystanków i zajęcie pasa drogowego: 20 000 zł
- ▶ wpływy z opłat i kar za korzystanie ze środowiska i opłaty produktowej: 6 100 zł
- ▶ koncesje: 5 000 zł

Wpływy z usług:

242 003 zł

- ▶ zwrot kosztów wychowania przedszkolnego: 211 003 zł
- ▶ usługi opiekuńcze z zakresu pomocy społecznej: 31 000 zł

Pozostałe dochody:

2 852 012,85 zł

- ▶ wpływy ze sprzedaży gazety *Głos Tyczyna*, specyfikacji przetargowych, ogłoszeń: 5 000 zł
- ▶ dochody związane z realizacją zadań zleconych: 30 100 zł
- ▶ koszty upomnień: 20 000 zł
- ▶ zwrot nienależnie pobranych świadczeń: 40 700 zł
- ▶ zwrot VAT: 56 900 zł
- ▶ zwrot za media: 50 000 zł
- ▶ odsetki: 82 805 zł
- ▶ wpływy z opłat za korzystanie z wyżywienia: 165 400 zł
- ▶ wpłaty mieszkańców na projekt *Wymiana źródeł ciepła*: 351 107,85 zł
- ▶ refundacja wynagrodzeń: 50 000 zł
- ▶ wpłaty na węgiel: 2 000 000 zł

CO OTRZYMUJEMY

Udziały z podatków:

9 344 692 zł

- ▶ udziały gminy z podatku PiT: 9 023 215 zł
- ▶ udziały gminy w podatku CiT: 321 477 zł

Dochody z podatków płaconych na terenie Gminy przekazanych przez Urząd Skarbowy: 620 000 zł

- ▶ karta podatkowa: 10 000 zł

- ▶ podatek od czynności cywilnoprawnych: 510 000 zł
- ▶ podatek od spadków i darowizn: 100 000 zł

Subwencje:

18 904 880 zł

- ▶ oświatowa: 13 792 940 zł
- ▶ ogólna: 5 111 940 zł

ciąg dalszy na str. 6

ciąg dalszy ze str. 5

Dotacje:	6 363 461 zł
▶ na administrację:	108 959 zł
▶ na zadania z zakresu opieki społecznej:	5 724 390 zł
▶ dopłaty do przedszkoli:	530 112 zł

**Dotacje celowe z budżetu państwa –
13 217 187,20 zł**

- ▶ Dotacje z funduszu Polski Ład w ramach programu Inwestycji strategicznych, kwota: 13 217 187,20 zł
- ▶ Budowa segmentu dydaktyczno-żywnościowego przy Szkole Podstawowej w Tyczynie etap II, kwota: 2 995 645,47 zł
- ▶ Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Tyczyn zniszczonych podczas powodzi w 2020 r., kwota: 5 001 750 zł
- ▶ Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 878 Rzeszów-Dylągówka (budowa chodnika), kwota: 2 582 199,30 zł
- ▶ Budowa budynku zaplecza socjalno-sanitarnego przy boisku sportowym w Hermanowej etap II, kwota: 1 701 670,33 zł
- ▶ Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Tyczynie ul. Potoki II etap, kwota: 536 627,20 zł
- ▶ Rozbudowa oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Tyczyn, kwota: 399 294,90 zł

**Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej –
3 352 062,56 zł**

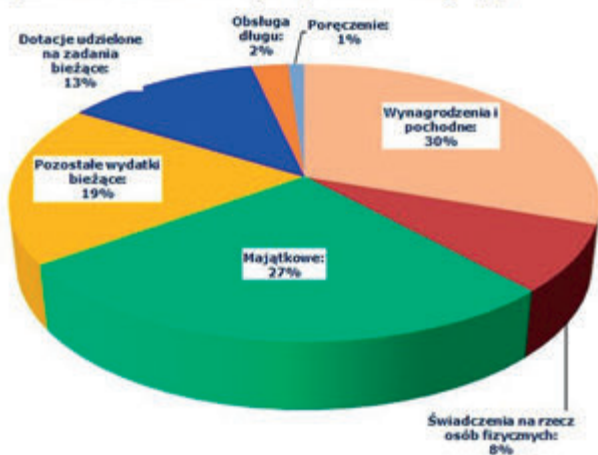
- ▶ Projekt *Wymiana źródeł ciepła na terenie ROF* w ramach RPO WP, kwota: 1 266 814,99 zł z EFRR
- ▶ Zintegrowany i uspołeczniony model planowania przestrzennego poprzez opracowanie Strategii Przestrzennej Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w ramach Programu Operacyjnego *Wiedza Edukacja Rozwój*, kwota: 144 060,61 zł
- ▶ Poprawa dostępu do usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej, kwota: 131 062,50 zł
- ▶ Refundacja za projekt: *Rewitalizacja zespołu parkowego w Tyczynie*, kwota: 1 714 679,46 zł
- ▶ Przebudowa schodów przy budynku Centrum Promocji Dziedzictwa Kulturowego w Tyczynie, kwota: 95 445 zł.

Dotacje na podstawie porozumień – 107 100 zł

1. Porozumienie z WFOŚiGW – punkt konsultacyjno-informacyjny programu *Czyste powietrze*, kwota: 17 100 zł
2. Porozumienie z Samorządem Powiatu Rzeszowskiego na udzielenie pomocy finansowej Gminie Tyczyn z przeznaczeniem na budowę łącznika między drogami powiatowymi nr 1415R a 1416R w Tyczynie, kwota: 90 000 zł

Wydatki budżetu Gminy w podziale na grupy

Wydatki budżetu Gminy w podziale na grupy

Wynagrodzenia i pochodne:	21 320 400,06 zł
Świadczenia na rzecz osób fizycznych:	5 497 841 zł
Majątkowe:	18 746 413,71 zł
Pozostałe wydatki bieżące:	13 186 011,99 zł
Dotacje udzielone na zadania bieżące:	8 907 810 zł
Obsługa długu:	1 700 851,96 zł
Poręczenie:	749 148,04 zł

Wydatki budżetu Gminy według ważniejszych działów:

1. Pomoc społeczna, rodzina:	8 215 689,73 zł	7. Obsługa długu, rezerwa ogólna i celowa, poręczenie:	2 810 000 zł
2. Oświata i wychowanie (szkoły, przedszkola, świetlice):	24 832 675,93 zł	8. Gospodarka mieszkaniowa:	295 000 zł
3. Transport i łączność:	12 539 046,70 zł	9. Ochrona zdrowia:	537 471 zł
4. Kultura i sport:	4 891 304,21 zł	10. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa:	270 000 zł
5. Administracja publiczna, GZOS:	5 905 291,44 zł	11. Działalność usługowa:	77 000 zł
6. Ochrona środowiska i gospodarka komunalna, rolnictwo:	7 700 152,54 zł	12. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę:	2 034 845,21 zł

INWESTYCJE

Drogi

- Przebudowa szesnastu dróg gminnych na terenie Gminy Tyczyn zniszczonych w czasie powodzi w 2020 r., dofinansowanie z programu Polski Ład na kwotę 5 001 750 zł. Zakres prac obejmuje: wykonanie dokumentacji projektowej, profilowanie koryta drogi, wykonanie podbudowy z kruszyw łamanych, skroplenie nawierzchni, położenie masy bitumicznej, wykonanie utwardzonych poboczy, wykonanie odwodnienia, nadzór inwestorski. Kwota: 7 082 867,30 zł.
- Wykonanie kompleksowej dokumentacji projektowej na realizację inwestycji drogowej pn. *Budowa łącznika obwodnicy miasta Tyczyna pomiędzy drogami powiatowymi*, kwota: 160 000 zł.
- Wykonanie dokumentacji projektowych na przebudowę dróg gminnych i budowę parkingu, kwota: 50 000 zł.
- Projekt stałej zmiany organizacji ruchu drogowego oraz wykonanie czterech progów zwalniających w miejscowościach Hermanowa oraz Borek Stary, kwota: 40 000 zł.
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 878 Rzeszów – Dylągówka polegająca na budowie chodnika wraz z niezbędną infrastrukturą, kwota: 2 636 600 zł. Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład, kwota: 2 582 199,30 zł.
- Droga dojazdowa do gruntów rolnych, kwota: 30 000 zł.
- Projekt chodnika ul. Kościuszki w Tyczynie, kwota: 30 000 zł.

Oświetlenie drogowe

Budowa oświetlenia – 621 520,40 zł

- budowa oświetlenia ul. Kręta w Tyczynie: 40 000 zł
- budowa oświetlenia Przylasek w Hermanowej: 20 000 zł
- projekt oświetlenia ul. Potoki w Tyczynie: 40 000 zł
- wykonanie kompletnej dokumentacji oświetlenia od Hermanowa skrzyżowanie do końca drogi skrzyżowanie Nowy Borek, Fundusz Sołecki Hermanowa: 55 559,40 zł
- budowa oświetlenia na terenie Gminy Tyczyn: 465 961 zł (udział Gminy Tyczyn: 66 666,10 zł, dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: 399 294,90 zł), w tym:
 - oświetlenie drogi powiatowej w Hermanowej,
 - oświetlenie drogi gminnej dz. 2782/1 w Borku Starym oraz dz. 1512, 1514 w Kielnarowej,
 - rozbudowa oświetlenia drogi gminnej w Borku Starym,
 - rozbudowa oświetlenia ul. Zagrody w Tyczynie,
 - rozbudowa oświetlenia ulicznego w Kielnarowej poprzez budowę odcinka linii kablowej ziemnej i słupów oświetleniowych.

Kanalizacja

- **Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Tyczynie ul. Potoki II etap**, kwota: 557 957,20 zł.
Zakres obejmuje: sieć PVC ø 200 mm, typ ciężki (SN 8) o długości ok. 938 m, rurociąg tłoczny z rur PEHD ø 90/5,4 mm, przepompownię ścieków z kręgów żelbetowych ø 1 500 mm, budowę nawierzchni drogi

gminnej o dł. 392 mb. Zadanie dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład w kwocie: 536 627,20 zł.

- **Kanalizacja sanitarna na terenie Gminy Tyczyn**, kwota: 40 000 zł. Zakres prac obejmuje rozbudowę sieci PVC ø 200 mm, o długości ok. 170 mb.
- **Wodociąg Hermanowa Cmentarz**, kwota: 120 000 zł.
- **Projekt zbiornika retencyjnego ul. Potoki w Tyczynie**, kwota: 10 000 zł.

Źródła ciepła

Program Wymiana źródeł ciepła na terenie ROF – 1 721 480,48 zł

Wymiana pieców, inspektor nadzoru, kwota w 2023 r.: 1 721 480,48 zł (dofinansowanie w ramach RPO WP: 1 266 814,99 zł, wpłaty mieszkańców: 351 107,85 zł).

Oświata

Budowa segmentu dydaktyczno-żywieniowego przy Szkole Podstawowej w Tyczynie etap II, kwota: 3 035 645,17 zł.

Zadanie w trakcie realizacji. Termin zakończenia: 7.09.2023 r. Do wykonania w bieżącym roku pozostają: instalacje wewnętrzne – montaż urządzeń sanitarnych i central wentylacyjnych, montaż osprzętu elektrycznego i opraw oświetleniowych, okładziny ścian, posadzki, wyposażenie, elewacja, zadaszenia nad wejściami, część robót związanych z zagospodarowaniem terenu, nadzór inwestorski i autorski. Zadanie jest dofinansowane w 85% z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w kwocie: 2 995 645,47 zł. Inspektor nadzoru: 40 000 zł.

Kultura

- Fundusz Sołecki Kielnarowa – zakup urządzeń audio dla Domu Ludowego w Kielnarowej oraz zakup systemu video: projektor, ekran, akcesoria, kwota: 55 559,40 zł.
- Winda dla osób niepełnosprawnych w MGOK, kwota: 50 000 zł.
- Przebudowa schodów przy budynku Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej, kwota: 150 000 zł.
- Rewitalizacja parku, kwota: 100 000 zł.
- Przebudowa dachu na Sądzie Grodzkim, kwota: 100 000 zł.
- Projekt przebudowy budynku *Sokoła*, kwota: 20 000 zł.

Sport

- **Budowa budynku zaplecza socjalno-sanitarnego przy boisku sportowym w Hermanowej** - II etap: roboty wykończeniowe, roboty sanitarne i elektryczne, zagospodarowanie terenu wraz z wyposażeniem zewnętrznym oraz pierwsze wyposażenie obejmujące wszystkie pomieszczenia. Zadanie jest dofinansowane w 90% z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. W ramach promesy przyznano kwotę: 1 701 670,33 zł. Udział własny: 239 074,48 zł, płatne w 2023 r., kwota: 1 940 744,81 zł.

Oprac. **Barbara Matuła** – skarbnik Gminy Tyczyn

Można składać wniosek o preferencyjny zakup węgla

Jak już informowaliśmy Miasto i Gmina Tyczyn potwierdziło udział w procesie dystrybucji węgla, zgodnie z założeniami ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych.

Mieszkańcy Miasta i Gminy Tyczyn do 15 kwietnia 2023 r. mogą składać wniosek o zakup preferencyjny paliwa stałego dla gospodarstwa domowego na rok 2023. Wnioski będą podlegały weryfikacji.

Prawo do kupna węgla będą mieli członkowie gospodarstwa domowego, które:

- otrzymało dodatek węglowy lub
- czeka obecnie na wypłatę dodatku węglowego lub
- spełnia warunki do otrzymania dodatku węglowego w Gminie Tyczyn, ale mieszkańcy gospodarstwa domowego nie złożyli wniosku.

Węgiel będzie oferowany w cenie nie wyższej niż 2000 zł brutto za tonę. Do tej kwoty nie wlicza się kosztów transportu surowca z miejsca zakupu do domu kupującego.

Zgodnie z przepisami jedno gospodarstwo domowe ma prawo do zakupu po preferencyjnej cenie 1,5 tony węgla od 1.01 do 30.04.2023 r. **Jeżeli gospodarstwo domowe nie wykorzystało limitu węgla przypadającego na 2022 r., to limit (1,5 tony) zasila dodatkowo pulę węgla, jaką można kupić w 2023 r., do maksymalnej ilości 3 tony.**

Wniosek o preferencyjny zakup paliwa stałego dla gospodarstw domowych można składać w następujący sposób:

- pisemnie w Urzędzie Miejskim w Tyczynie, ul. Rynek 18, pok. 24 (I piętro) w godzinach pracy urzędu,
- za pomocą środków komunikacji elektronicznej - wniosek o zakup opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

Dystrybucja węgla do mieszkańców powierzona zostanie jednemu ze składów węgla z dogodnymi warunkami transportu, o czym będziemy informować.

Więcej informacji można uzyskać pod nr. telefonu: (17) 23-04-924.

Ważne!

Każdy wnioskodawca będzie musiał podpisać oświadczenie, iż on ani żaden inny członek jego gospodarstwa domowego nie nabyli paliwa stałego na sezon grzewczy przypadający na lata 2022-2023 po cenie niższej lub równej 2000 zł brutto za tonę w ilości co najmniej takiej, jak określona w przepisach wydanych na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych.

W przypadku niespełnienia powyższych kryteriów prosimy o dokonanie zakupu węgla z dowolnego składu po cenach rynkowych.

Tekst: **Adam Bęben** – UM w Tyczynie

31. Finał WOŚP Sztabu #4114 w Tyczynie

Miniony 31. Finał WOŚP na pewno na długo zostanie w pamięci mieszkańców nie tylko gminy Tyczyn. Dwudniowa impreza finałowa była pełna wrażeń i pozytywnych emocji. W ramach 31. Finału nasz sztab przygotował 5 dużych wydarzeń i kilka dodatkowych inicjatyw.

W sobotę 28.01 br. zaczęliśmy na sportowo od **Orkiestrowego Turnieju w Siatkówkę**, który odbył się w hali sportowej w Tyczynie. Była to już jego 9.

edycja. Tego samego dnia przed południem wyruszył z Rzeszowa **Lokalny Rajd Rowerowy Policz Się z Cukrzycą**. Przejeżdżając trasy szosowe oraz MTB, spotkaliśmy się w tyczyńskim parku na mecie, gdzie przeprowadziliśmy kolejne wydarzenie. Wspólnie przebiegliśmy 5 kilometrów w ramach akcji **Bieg Policz Się z Cukrzycą**. Pieniądże z zakupu starterów zarówno biegu jak i rajdu wsparły zbiórkę pieniędzy na zakup pomp insulinowych dla kobiet ciężarnych z cukrzycą.

Niedzielę już o północy zaczęliśmy **Ultra Rajdem Rowerowym**, podczas którego 3-osobowa delegacja wyruszyła do samego serca Finału WOŚP. Tam o godz. 20.15 nasi rowerzyści wystąpili na antenie TTV transmitującej wydarzenia z warszawskiego Finału WOŚP. Rajdowcy mieli do pokonania dystans 365 kilometrów. Za każdy kilometr przez nich pokonany firmy: Stara Szwalnica, Orto-Res, Medivan, SM Energetyk, Aereco i Eldrobud zapłacili wspólnie 5,50 zł.

Po nocnym starcie rajdu, gdy tylko wzeszło Słońce, przeszliśmy z rowerów na samochody. Z samego rana w niedzielę o godzinie 8:00 wystartował **Trzeci Objazdowy Finał WOŚP**, podczas którego prze-

jechaliśmy trasę około 100 kilometrów przez gminy: Chmielnik, Hyżne, Błazowa, Lubenia oraz Tyczyn, zatrzymując się w nich na półtoragodzinne przystanki z atrakcjami, którymi były: maskotki dla dzieci, loteria, pokazy strażackie, konkurencje motoryzacyjne, a przede wszystkim wystawa naszych pięknych samochodów, które uczestniczyły w objeździe (były to starsze modele aut, głównie Fiat 126p).

Po przyjeździe na ostatni przystanek, który miał miejsce w Tyczynie przy hali sportowej, przeszliśmy do środka hali i oficjalnie rozpoczęliśmy imprezę główną naszego sztabu. Hala tradycyjnie została podzielona na trzy części. W strefie dziecka na najmłodszych uczestników imprezy czekały: dmuchańce, wata cukrowa, maskotki i animatorzy. W strefie show odbywały się niesamowite występy i pokazy, a w ostatniej strefie czekały stoiska rozrywkowe, edukacyjne, kulturowe i nie tylko.

Dziękujemy wszystkim, którzy wystąpili na naszej scenie. Swymi występami uatrakcyjnili nasz finał: **Ania Świątek**, Orkiestra Szalamaistek, Podkarpacka Szkoła Ju-Jitsu, Mażoretki *Madlene* z Mogielnicy, Pole Dance Acro Pole Katarzyna Sowa, Sensual Latin Dance in Rzeszów, Slalom Academy, ZPiT Połoniny, Krystian Herba, Grzegorz Pittner oraz zespół *Blant*. Dziękujemy za obecność również naszym stoiskom i wystawcom: Caffè Da Sogno, Koło Naukowo-Artystyczne *Zapał* z Uniwersytetu Rzeszowskiego, Ochotniczej Straży Po-

Przy megafonie Adrian Michalek – szef Sztabu #4114 WOŚP w Tyczynie

żarnej z Hermanowej ze stoiskiem z pierwszą pomocą, HKE – Harcerski Klub Ekologiczny 21, Powoli cafe oraz Momento roastery.

W tym miejscu warto wspomnieć o naszym głównym stoisku, czyli **stoisku trenażerów w ramach e-Rajdu Rowerowego**. Przejeżdżane na takim rowerze kilometry były zamieniane na złotówki. Jeden kilometr to 2 zł wpłacone na eSkarbonkę Sztabu przez firmy Oksydan oraz Invest Development. Nasze stoisko w ramach e-rajdu zawierało 6 trenażerów. Dwa z nich zostały przeznaczone dla śmiałków **Adriana Kwiatkowskiego** i **Artura**, którzy podjęli się jazdy od godziny 7:00 i *nabijali* kilometry nieprzerwanie przez 12 godzin. Kolejne dwa trenażery przeznaczono dla grup kolarskich Queens Of The Road oraz RAK-Rzeszowska Akademia Kolarska. Ostatnie dwa trenażery udostępniono publiczności. Na wszystkich trenażerach łącznie przejechano 2 230 km, dzięki czemu uzbierano 4 460 zł.

Na koniec Finału, jak co roku, zaprezentowane zostało *Światelko do nieba*, które zakończyło imprezę. Zbiórka jednak trwała nieco dłużej, gdyż w naszym sztabie przygotowane zostały również eSkarbonki, czyli puszkki elektroniczne, do których udało nam się uzbierać 18 330 zł, oraz niezwykle aukcje Allegro, które także zasiły cel 31. Finału sumą 18 472,68 zł.

Wszystkie zorganizowane wydarzenia, dodatkowe działania, aukcje i wspólne czyny przyczyniły się do niesamowitego wyniku, który wynosi na moment pierwszego rozliczenia aż 166 737, 72 zł!

Na ten piękny wynik pracowaliśmy wszyscy, dlatego wszystkim Wam pragniemy serdecznie podziękować. Dziękujemy także występującym za urozmaicenie tegorocznego Finału, a także wystawcom za przygotowanie stoisk; szczególne podziękowania dla stoiska trenażerów. Ogromne dzięki dla wszystkich pracowników hali sportowej przy SP w Tyczynie za pomoc i wsparcie przy przygotowaniach. Dziękujemy również Wam, wszystkim obecnym, którzy byliście z nami, wspieraliście nas, licytowaliście, bawiliście się razem z nami, pomagając wspólnie zebrać jak największe środki na cel zbiórki.

Serdeczne ogromne podziękowania dla wszystkich sponsorów, bez których 31. Finał WOŚP nie odbyłby się na tak wysokim poziomie: • Grupa reklamowa Greemi, • JDM 3D, • Rex Auto - Autoryzowany Dealer Škoda Rzeszów, • Hotel Bacówka Radawa&SPA, • MGarage Mateusz Janowski, • FHPU Faza Grzegorz Synoś, • Stamper, • Acordi - lakiernia proszkowa, • Polimarky, • JAR Kielnarowa, • Oksydan, • Invest Development, • Inter Cars, • mtuning.pl, • Szkoła Drzew i Krzewów Ozdobnych w Tyczynie Renata i Janusz Dziak, • SZiK Części samochodowe, • Pan Rower - sklep i serwis rowerowy, • Eko-Strug, • Autopartner, • Delikatesy Centrum Budziwój, • Regeneracja głowic Leniart, • Taxi Bus Roman Rybka, • Salon Fryzjerski Afrodyta, • London Pizza Pub Kebab, • Salon Fryzjerski Olivier, • Pracownia Terapeutyczna Nadzieja, • Caspra, • Z myślą o zdrowiu, • 126Garage Maciej Janowski, • Przebieranka, • Piekarnia Błażowa, • Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Karolina Michalek, • Rehabilitacja Progresywna Rehab-pro.pl, • Dream House Brokers, • Warkoczykarnia.pl Warkoczyki Rzeszów.

Tekst: **Adrian Michalek** - szef Sztabu #4114 WOŚP w Tyczynie

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury im. K. Sobczyk w Tyczynie

Podsumowanie ubiegłorocznej działalności

2022 rok w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie zaczął się śpiewająco. Już 6 stycznia, w uroczystość Objawienia Pańskiego, Zespół Śpiewaczy (ZŚ) *Tyczyniacy* oraz Kapela Wójta Tycznera uświetnili swoim śpiewem mszę św. w kościele parafialnym w Tyczynie. Liturgii przewodził **ks. Łukasz Ślęczka**, a homilię wygłosił **ks. Mateusz Juszczyk**. Początek roku to również Koncert Kolęd i Pastoralek w wykonaniu m.in.: Grupy Wokalnej *Tyczyńskie Gwiazdeczki* z M-GOK Tyczyn, uczniów *AV Music Edukacja Muzyczna*, *ZŚ Tyczyniacy*, Kapeli Wójta Tycznera, **Karoliny Nieckarz**, **Edyty Czekaj**, **Mai Czekaj**, **Marcela Kusego**, **Kiry Twardy**, **Edmunda Życzynskiego**, **Szarloty Staroń** i **Teodora Staroń**. W styczniu dla dzieci uczęszczających na zajęcia stałe w M-GOK zorganizowana została zabawa karnawałowa, poprowadził ją animator **Michał Samborski**. Końcem miesiąca przyłączyliśmy się do organizacji szczytnej inicjatywy, jaką jest Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy poprzez przygotowanie

bloku artystycznego, podczas którego wystąpiły dzieci uczęszczające na zajęcia taneczne do M-GOK Tyczyn.

Luty był miesiącem nie mniej wesołym i gwarnym - została zorganizowana półkolonia zimowa dla dzieci, w której wzięło udział 15 uczestników (7-12 lat). Dla nich przygotowaliśmy m.in. zajęcia plastyczne, teatralne, ruchowe, edukacyjne, rękodzielnicze, muzyczne, animacje, gry i zabawy; odbyły się także dwie wycieczki (kino i kręgielnia).

Marzec to miesiąc kobiet. Przygotowaliśmy specjalnie dla nich maraton zumbi i latino solo. Zajęcia prowadziły instruktorki **Monika Fornal** i **Joanna Dopart**. Podczas spotkania zbieraliśmy środki *Na pomoc Ukrainie!*, które za pośrednictwem PCK przekazyaliśmy potrzebującym. Odbyły się również warsztaty ze string artu (instruktor **Damian Koperwas**). Dla najmłodszych pań zostały zorganizowane warsztaty tworzenia biżuterii *Małe Kobiетки*, które poprowadziła **Małgorzata Korcz** – instruktor M-GOK.

ciąg dalszy na str. 10

ciąg dalszy ze str. 9

Zespół *Tyczyniaci* wraz z Kapelą Wójta Tycznera w ciągu całego roku prężnie się udzielał i godnie reprezentował nasze miasto, gminę Tyczyn i M-GOK. Uświetnili swoim koncertem Dzień Kobiet w Domu Pomocy Społecznej w Rzeszowie, a w Niedzielę Palmową wystąpili w kościele parafialnym.

W kwietniu odbył się Jarmark Wielkanocny. Wśród wielu stoisk można było spotkać wystawców z ozdobami i dekoracjami ręcznie robionymi. W ofercie znalazły się też przedmioty wykonane z drewna i ceramiki, były ciasta, miody oraz wyroby mięsne. Podczas jarmarku odbyły się warsztaty plastyczne dla dzieci, które z pomocą pań: **M. Korcz** i **D. Surmacz** mogły wykonać kurkę, baranka lub króliczka.

Kwiecień to szczególnie roztańczony miesiąc. W 2022 r. odbyły się już III Wojewódzkie Konfrontacje Taneczne *Let's Dance*. W Przeglądzie wzięło udział 23 zespoły (ok. 250 os.) Uczestników oceniało jury w składzie: **Joanna Dopart**, **Zakia Cieślicka-Majka** i **Aleksandra Kopiec**. W przerwach między kategoriami zaprezentowali się uczniowie AV Music Edukacja Muzyczna Tyczyn.

W ramach gminnych uroczystości z okazji 231. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja odbyła się msza św. w intencji Ojczyzny w kościele parafialnym w Tyczynie, następnie miał miejsce przemarsz Orkiestry Dętej Gminy Boguchwała z Mogielnicy i złożenie kwiatów pod Pomnikiem Czynu Patriotycznego oraz tablicą upamiętniającą Konstytucję 3 Maja. Następnie w sali widowiskowej M-GOK wysłuchano okolicznościowego wystąpienia burmistrza Tyczyna **Janusza Skotnickiego**, obejrzano program artystyczny w wykonaniu uczniów SP w Borku Starym pt. *Istnieje Gdzieś Terra felix!* Na zakończenie odbyło się wspólne śpiewanie pieśni patriotycznych z Towarzystwem Miłośników Ziemi Tyczyńskiej, ZS *Tyczyniaci* i Kapelą Wójta Tycznera. Podczas XXXI Przeglądu Kapel, Śpiewaków i Instrumentalistów Ludowych Pogórzeńska Nuta 2022 w Dynowie reprezentował nas tym razem ZS Hermanowianki wraz z Kapelą Wójta Tycznera.

W dniach 21-22.05 po raz dziesiąty odbył się turniej Grand Prix Polski Cheerleaders o Puchar Burmistrza Tyczyna. Organizatorami zawodów byli: Uczniowski Klub Sportowy *Flimero* przy SP w Tyczynie, M-GOK w Tyczynie oraz Polskie Stowarzyszenie Cheerleaders. Patronat nad zawodami objęli Starosta Rzeszowski i Burmistrz Tyczyna, a patronat medialny TVP3 Rzeszów. W tyczyńskim turnieju wzięło udział około tysiąc uczestników z województw: mazowieckiego, małopolskiego, warmińsko-mazurskiego, śląskiego i podkarpackiego. W sobotę rywalizowało ze sobą 50 duetów

Uczestniczki zajęć plastycznych w M-GOK w Tyczynie

w kategoriach *Pom Dance* i *Performace Cheer* oraz 24 zespoły w kategorii *Cheer*. W niedzielę natomiast licznie zgromadzona publiczność podziwiała występy 32 zespołów w kat. *Pom Dance* i 24 zespołów w kat. *Performace Cheer*. Uczestnicy występowali w kategoriach wiekowych: dzieci, junior młodszy, junior, senior, senior II.

Setne urodziny klubu sportowego MKS Strug Tyczyn obchodzone były w ramach tegorocznych **Dni Tyczyna**. W sobotę 4.06 sala widowiskowa M-GOK wypełniła się po brzegi, a wszystko to za sprawą promocji książki *Sto lat Strugu Tyczyn. Rzecz o piłce nożnej i innych dyscyplinach sportowych w Tyczynie*, której autorem jest dr nauk humanistycznych **Dariusz Fuda-li**. Podczas głównego dnia obchodów Dni Tyczyna były animacje dla dzieci i konkursy z nagrodami, football challenge z MKS Strug Tyczyn, recital **Karoliny Nieckarz**, której na gitarze akompaniował **Marcin Grzesik**. Miały też miejsce koncerty zespołów: *The FoxCats* i *De Mono*, a po nich Retro Potańcówka z Dj Artres.

10 czerwca ZS *Tyczyniaci* wraz z Kapelą Wójta Tycznera wyruszył na trzy dni do miejscowości Luda-nyhalaszi na Węgry. Ważnym elementem wyjazdu było zawarcie, ratyfikacja i podpisanie umów partnerskich zaprzyjaźnionych miejscowości. Odbyło się to podczas uroczystej kolacji, po której wystąpił zespół muzyczny z Węgier. Tyczyn reprezentował burmistrz **Janusz Skotnicki**. Zespół *Tyczyniaci* z Kapelą wystąpili drugiego dnia podczas festynu. Ostatniego dnia odbyła się uroczysta msza w kościele pw. św. Antoniego celebrowana przez biskupa z Székesfehérvár.

Na wakacjach zorganizowaliśmy 2 turnusy półkolonii letniej, podczas której dzieci miały okazję skorzystać z różnego rodzaju warsztatów, m.in.: garncarskich, muzycznych, etnograficznych, kulinarnych, plastycznych, krawieckich oraz spotkań podróżniczych. Z zajęć tych każdy z uczestników, oprócz doświadczenia, zabrał coś dla siebie na pamiątkę. Każdego dnia poświęciliśmy chwilę na to, aby się lepiej poznać i pobawić. Odwiedził nas również animator, który organizował ciekawe zabawy, malował dzieciom twarze i robił ciekawe zwierzątka z balonów. Dzieci uczęszczające na zajęcia w Tyczynie wybrały się również na historyczny spacer ulicami naszego miasta (przewodnik **Zofia Domino**), a następnie gościli w CDKiIT w Tyczynie, gdzie miały okazję poznać to miejsce i zagrać w grę muzealną. Odbyły się też wycieczki do Rzeszowa (do kina, papugarni i na kręgle), a także do Kompleksu Turystycznego Brzezówka, w którym dzieci zwiedziły park historyczny, ogromny plac zabaw z parkiem linowym oraz park wodny. Uczestnicy odwiedzili też Ranczo Stodoła, gdzie mieli okazję nakarmić lamy, kózki i sarny, przejechać się letnim kuligiem (sanie z kołami), przejść tor przeszkód, pojeździć na torze pontonowym, a także upiec pyszne proziaki. Każdego dnia uczestnikom półkolonii zapewniliśmy ciepły posiłek i wodę.

W pierwszą niedzielę lipca zorganizowaliśmy XXVII Wojewódzki Przegląd Wiejskich Zespołów Artystycznych. Zespoły i solistów oceniało jury w składzie: **Lidia Biały**, **Sławomir Gołąb**, **Kamil Niemiec**. W przeglądzie wzięło udział: 9 zespołów śpiewaczych a capella, 4 solistów śpiewaków, 3 solistów instrumentalistów, 5 kapel ludowych, 17 zespołów śpiewaczych z akompaniamentem oraz 1 zespół obrzędowy. Po części konkursowej wystąpił zespół *Opa Cupa*. Przeglądowi towarzyszył Tyczyński Jarmark Rozmaitości, na którym można było

nabyć wyroby ceramiczne u **Marty Marciniak**, produkty spożywcze przygotowane przez Zakład Aktywności Zawodowej w Rzeszowie oraz KGW z Hermanowej, rękodzieło u **Jadwigi Szlagi**, soki tłoczone z Inkubatora Przetwórstwa Lokalnego w Błażowej, drewniane misy wykonane przez **Waldemara Dubaja** oraz ikony **Barbary Ptaszek**. Najmłodszym zapewniono dmuchańce.

W lipcu obchodziliśmy także uroczystości upamiętniające 78. rocznicę wyzwolenia Tyczyna w ramach Akcji *Burza*. Z tej okazji odbyła się msza św. w intencji zmarłych i żyjących żołnierzy AK placówki *Topola*. Zostały złożone wieńce na mogiłach żołnierzy AK i osób cywilnych zabitych w czasie bitwy o Tyczyn, odbył się *Apel poległych*. Na sali widowiskowej M-GOK Tyczyn odbyło się spotkanie okolicznościowe, podczas którego wystąpiła Grupa Wokalna 21. Brygady Strzelców Podhalańskich. Wydarzeniu towarzyszyła wystawa plenerowa *Armia Krajowa*.

W sierpniu odbyło się podsumowanie projektu *Kiermasz Dobrych Manier*, który był realizowany przez Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Rzeszowie w ramach Polsko-Ukraińskiej Rady Wymiany Młodzieży. Zgromadzonych gości i publiczność przywitał Komentator Wojewódzki OHP **Jerzy Cypriś**, który podziękował młodzieży m.in. za duży entuzjazm w popularyzacji kultury oraz tradycji swoich krajów oraz za otwartość na nowe znajomości. Gościem honorowym wydarzenia był Konsul Generalny Ukrainy w Lublinie **Artem Valah**. Uczestnicy wydarzenia prezentowali historię, kulturę swoich regionów, przedstawili prezentację multimedialną z przebiegu każdego dnia wymiany oraz wystawę prac plastycznych wykonanych na zajęciach. Na tyczyńskiej scenie zaprezentowali się: utalentowany pianista z Charkowa **Valerii Vladymyrov**, akordeonista **Taras Hnidets** oraz ZS *Tyczyniacy* i Kapela Wójta Tycznera.

Sierpniowe dożynki Gminy Tyczyn rozpoczęły się od uroczystej mszy św. w kościele parafialnym. Następnie miał miejsce przemarsz korowodu dożynkowego z Rynku na boiska przy ul. Grunwaldzkiej, gdzie nastąpiła prezentacja wieńców dożynkowych, ogłoszenie wyników konkursu *Tyczyn gminą pełną kwiatów i zieleni*, odbyło się także widowisko obrzędowe *Wieńcowiny* w wykonaniu Zespołu Obrzędowego *Futomianie*, po którym wystąpiły zespoły śpiewacze: z Hermanowej, Kielnarowej, Borku Starego i Tyczyna wraz z Kapelą Wójta Tycznera. W ramach koncertu głównego wystąpił *Marcus P*, po koncercie odbyła się zabawa taneczna z Dj Artres. Dodatkowo dostępne były dmuchańce dla dzieci, bezpłatne warsztaty garncarskie dla najmłodszych, stoiska kulinarne i rękodzielnicze oraz wiele konkursów z nagrodami.

Na początku września na Rynku w Tyczynie odbył się Piknik Rodzinny, którego organizatorami byli M-GOK w Tyczynie oraz Zarząd Mieszkańców Miasta

Wrzesień 2022 r., *Eksplzja Kolorów* podczas Pikniku Rodzinnego

Tyczyna. **Michał Samborski** poprowadził animacje dla dzieci, konkursy z nagrodami, były także: bezpłatne dmuchańce, możliwość zrobienia warkoczków, pokaz pierwszej pomocy prowadzony przez OSP Hermanowa, zumba kids, food trucki, eksplozja Kolorów ze Stowarzyszeniem Festiwal Kolorów reprezentowanym przez **Julię Gąsior**, pokaz sprzętu wojskowego z 21. Brygadą Strzelców Podhalańskich, stoiska edukacyjne z programowania i robotyki z CodeFun, gry planszowe, gry i zabawy ze Speaker Tyczyn, warsztaty rękodzieła i makramy z **Małgorzatą Tereszkiewicz**.

W październiku w sali widowiskowej M-GOK, podczas XI Festiwalu Piosenek Katarzyny Sobczyk *O Złotą Różę Małego Księcia*, tradycyjnie wybrzmiały piękne polskie piosenki z repertuaru tytułowej bohaterki oraz lat 60.-80. Udział w przesłuchaniach wzięło 34 wokalistów oraz 4 zespoły. Przed wysłuchaniem werdyktu jury w składzie: **Elżbieta Lewicka**, **Beata Adamczyk** oraz **Grzegorz Mazur** zgromadzeni na sali widowiskowej goście mogli uczestniczyć w koncercie **Magdaleny Białoruckiej-Ogorzalec**, laureatki nagrody Grand Prix w zeszłorocznej, 10. edycji Festiwalu.

W listopadzie odbył się spektakl w wykonaniu zespołu Sceny Propozycji Uniwersytetu Rzeszowskiego pt. *Od wiosny do wiosny* (reż. **Janusz Pokrywka**). Spektakl składał się z ludowych pieśni i przyśpiewek anonimowych autorów naszego regionu, które przedstawiały staropolskie obrzędy. Celebrację wspomnienia patronki Tyczyna św. Katarzyny Aleksandryjskiej oraz obchodów jubileuszu 50-lecia pożycia małżeńskiego czternastu par małżeńskich rozpoczęliśmy uroczystą mszą św. Następnie w sali widowiskowej M-GOK zostały wręczone medale z okazji 50-lecia pożycia małżeńskiego. Odbył się też koncert **Mai Czekaj**, **Przemysław Czekaja**, **Zbigniewa Dziuby** i **Macieja Miklasza**.

Grudzień rozpoczęliśmy od *Baśniowych Mikołajek*, w ramach których odbyło się przedstawienie dla dzieci pt. *Zimowa Opowieść* w wykonaniu teatru Krak-Art. Wystąpiły również dzieci uczęszczające na zajęcia taneczne w M-GOK w Tyczynie i filiach: Kielnarowej, Hermanowej i Borku Starym. Podczas występów trwał kiermasz prac dzieci uczęszczających na zajęcia plastyczne w naszych placówkach. *Przebieranka* poprowadziła zabawy i animacje, a św. Mikołaj z pomocą elfów wręczył każdemu dziecku upominek.

W tym roku po raz pierwszy w M-GOK-u odbył się Festiwal Piosenki Harcerskiej i Turystycznej *Falsz*. Wzięły w nim udział dwie gromady zuchowe, drużyna harcerska, pięć grup harcerzy starszych i wędrowników oraz dwa duety. Przed ogłoszeniem wyników odbyło się wspólne muzykowanie z rzeszowskim zespołem *Klang*. Mamy nadzieję, że festiwal na stałe wpisze się w kalendarz naszych imprez.

W grudniu odbył się także spektakl przedstawiający życie Służebnicy Bożej **Rozalii Celakówny** w wykonaniu Grupy Teatralnej Wspólnoty dla Intronizacji NSPJ z Diecezji Rzeszowskiej. Ostatnie wydarzenie w 2022 r. w bożonarodzeniowym nastroju to jasełka pt. *On jest Królem* w wykonaniu dzieci z Przedszkola Publicznego Zgromadzenia Sióstr św. Dominika w Tyczynie. Przy okazji wydarzenia odbył się kiermasz ozdób bożonarodzeniowych.

Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy odwiedzili tyczyński dom kultury i zapraszamy w obecnym - 2023 r. Planujemy jeszcze bardziej ubogacić ofertę zajęć i wydarzeń kulturalnych, które będą dopasowywane do oczekiwań mieszkańców Gminy Tyczyn.

Tekst: **Jolanta Krzanowska**

XVI Przegląd Kolędowy *Pójdźmy wszyscy do stajenki...*

Nareszcie, po dwóch latach przerwy spowodowanej pandemią, 22.01 br. został zorganizowany XVI Przegląd Kolędowy *Pójdźmy wszyscy do stajenki...*

Wydarzenie rozpoczęło się od uroczystej Eucharystii w kościele parafialnym w Tyczynie. Mszę celebrował **ks. proboszcz Marian Czenczek**, a homilię wygłosił **ks. Łukasz Ślęczka**. Już podczas Eucharystii można było usłyszeć piękny śpiew chóru oraz scholi parafii NMP Królowej Polski i św. Antoniego ze Strażowa, a także chóru Ferenc Erkel Vegyeskar – Szécsény, który przyjechał do nas z Węgier.

Następnie na sali widowiskowej M-GOK w Tyczynie zapanowała przyjemna atmosfera. Wybrzmiały najpiękniejsze kolędy i pastorałki. Jako pierwszy wystąpił chór węgierski, który dał nieco dłuższy koncert dla obecnej publiczności. Kolędowali dla nas również: chór *Cantilena* im. Alicji Borowiec Uniwersytetu III Wieku UR, schola dziecięca parafii NMP Królowej Polski i św. Antoniego

ze Strażowa, chór parafii NMP Królowej Polski i św. Antoniego ze Strażowa oraz chór mieszany *Lumen*.

Na zakończenie wszyscy wspólnie pod batutą **Magdy Bukały** - dyrygentki artystycznej naszego przeglądu - zaśpiewali kolędy: *Pójdźmy wszyscy do stajenki* oraz *Dzisiaj w Betlejem*.

Bardzo się cieszymy, że mimo dwóch lat przerwy nie zapomnieliśmy o nas chóry, z którymi współpracowaliśmy już podczas wcześniejszych przeglądów. Do kolędowania dołączyły się również nowe grupy, co potęguje naszą radość jeszcze mocniej. Pięknie dziękujemy i zapraszamy za rok!

Organizatorami wydarzenia byli: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Tyczynie, Burmistrz Tyczyny, Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Rzeszowskiej, Parafia Tyczyn.

Tekst: **Jolanta Krzanowska**

Chór z Węgier w Tyczynie

W dniach 22-23.01 br. mieliśmy przyjemność gościć chór Ferenc Erkel Vegyeskar – Szécsény z Węgier, z którym od wielu lat się przyjaźnimy i współpracujemy. W niedzielę 22.01 chór wystąpił na XVI Przeglądzie Kolędowym *Pójdźmy wszyscy do stajenki* w M-GOK. Następnie odbyła się uroczysta kolacja wraz z przedstawicielami Gminy, ZS **Tyczyniacy** i Kapelą Wójta Tycznera oraz zaproszonymi gośćmi.

W kolejnym dniu (23.01) Węgrzy mieli okazję zwiedzić słynne nie tylko w Polsce, ale i na całym świecie Centrum Dziedzictwa Szkła w Krośnie, a także poznać jego historię. W ramach zwiedzania odbyły się również interaktywne pokazy produkcji i zdobienia szkła, którymi grupa była bardzo zafascynowana. Nasi goście obejrzeli również kilka wystaw tematycznych. Chór z wdzięczności za miłe przyjęcie zaśpiewał dla wszystkich piękną wiażankę w murach Centrum Dziedzictwa Szkła.

Cieszymy się z tak miłych odwiedzin i wspaniałej wieloletniej współpracy.

Tekst: **Jolanta Krzanowska**

Członkowie węgierskiego chóru wraz z dyrektorem M-GOK oraz przewodniczącym Rady Miejskiej w Tyczynie

Dla osłodzenia pobytu zabraliśmy naszych gości do pijalni czekolady w Korczyni, gdzie mogli skosztować prawdziwej polskiej czekolady.

Warsztaty muzyki Pasyjnej

3, 4, 5 marca
Dom Kultury w Tyczynie
prowadzą: Piotr Pałka i Poldek Twardowski

ZAPISY mgoktyczyn.promocja@op.pl lub tel. 669-288-470
WPLATY na numer konta: 16 9164 0008 2001 0000 0071 0001 lub osobiście w budynku MGOK Tyczyn
KOSZT 100 zł w cenie dwa posiłki, śpiewnik i koszty organizacji warsztatów
Zgłoszenia **do 28.02.2023** - ilość osób ograniczona

Uwienieczeniem warsztatów będzie **KONCERT PIEŚNI PASYJNYCH**
5.03.2023 (niedziela) o godzinie 14:30 w MGOK Tyczyn
ORGANIZATORZY: Grupa Uwielbienia, Parafia Tyczyn i MGOK w Tyczynie. Serdecznie zapraszamy

Zajęcia feryjne w gminie Tyczyn

W tym roku dzieci z województwa podkarpackiego jako pierwsze rozpoczęły ferie zimowe. W dniach 23,24,26 i 27 stycznia, aby urozmaicić ten czas naszym najmłodszym mieszkańcom, w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Tyczynie zostały zorganizowane zajęcia feryjne.

● **W M-GOK w Tyczynie** niezwykle ważny był pierwszy dzień zajęć, w którym dzieci poznały się i ustaliły razem z wychowawczynią wypoczynku regulamin oraz zasady, jakimi będą się kierować podczas wspólnie spędzanego czasu. Pani Patrycja z *Przebieranka - Prowadzenie Imprez* poprowadziła zabawy integracyjne. Po pysznym obiedzie na wyciszenie pani Dominika zorganizowała ćwiczenia relaksacyjne z elementami jogi. Następnie na zajęciach plastycznych, poprowadzonych przez panią Anię, grupa wykonała oryginalne rzeźby z gliny, a potem pod czujnym okiem pana Karola z *Majster Klub* uczestnicy zajęć mieli możliwość pomajsterkować.

W dniu drugim wybraliśmy się do kina na film pt. *Kot w Butach: Ostatnie życzenie*. Pyszne pierogi w Pirożarni Rzeszowskiej zniknęły z talerzyków w mig, a na deser degustowaliśmy kilka rodzajów prawdziwej czekolady w *Pijalni Czekolady w Rzeszowie - M. Pelczar Chocolatier*, gdzie podczas warsztatów każdy zrobił swoją własną, spersonalizowaną tabliczkę. Było naprawdę słodko.

W trzecim dniu zajęć feryjnych od samego rana dzieci mogły poczuć się jak odpowiedzialni dorośli, biorąc udział w zajęciach z przedsiębiorczości, które prowadził pan Karol z *Majster Klub*. Natomiast z panem Mateuszem ze *Szkoły Tańca Kick Dance* nasze zdolne dzieciaki nauczyły się w ekspresowym tempie jakże modnego w ostatnim czasie *tańca Wednesday*. A na zajęciach plastycznych z panią Anią dzieci wykonały prawdziwe dzieła sztuki. Po obiedzie dotleniliśmy się na spacerze ulicami Tyczyny, którego zwieńczeniem była wizyta w Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej. Tam, w otoczeniu ekspozycji etnograficznej, podzieliliśmy się na grupy i zagrailiśmy w *Grę muzealną* przy wykorzystaniu kodów QR.

Ostatni dzień spędziliśmy w *ALOHA - Food, Bowling & Club*, gdzie zaczęliśmy od gry w kręgle. Następnie na warsztatach robienia pizzy każdy przyrządził sobie swoją wedle upodobań smakowych. Po zjedzeniu obiadu dzieci odpoczęły w towarzystwie bajek i popcornu. Na zakończenie wspólnie spędzonego czasu odbyło się krótkie podsumowanie i pożegnanie, podczas którego dzieci otrzymały drobne upominki.

Dziękujemy wszystkim za wspólną, fantastyczną zabawę i zapraszamy na kolejne zajęcia feryjne.

Tekst: **Jolanta Krzanowska**

● W tegorocznym programie zajęć feryjnych, które odbyły się w dniach 23-27.01 br. **w Domu Ludowym w Hermanowej i fili biblioteki publicznej w Hermanowej**, nie zabrakło konkursów, zajęć plastycznych, tanecznych, muzycznych, kulinarnych, sportowych, a także wyjścia do kina i do kręgielni.

Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty kulinarne w fabryce czekolady oraz w pizzerii, podczas których samodzielnie przyrządzone przysmaki szybko zostały skonsumowane przez uczestników zajęć. W kinie dzieci obejrzały bajkę pt. *Kot w Butach*, która wywołała falę interesującej dyskusji na temat dalszych losów głównego bohatera i jego przyjaciół.

Dużo humoru i zadowolenia wywołała gra w kręgle, wszyscy uczestnicy starali się osiągnąć jak najlepsze wyniki i zdobyć dużo punktów.

Ferie szybko minęły, ale w pamięci pozostały miłe wspomnienia. Bardzo serdecznie dziękujemy wszystkim uczestnikom ferii zimowych z Hermanowej. Dziękujemy również grupie dzieci z M-GOK w Tyczynie za czas spędzony na wspólnym wyjeździe do Rzeszowa. Byliście wspaniali.

Życzymy wszystkim samych sukcesów w nowym semestrze.

Tekst: **Łukasz Bizoń**

● **W Domu Ludowym w Kielnarowej** w pierwszym tygodniu ferii zimowych odbywały się zajęcia dla dzieci zorganizowane przez M-GOK w Tyczynie i DL w Kielnarowej. Zajęcia były tak zaplanowane, żeby każdy uczestnik mógł znaleźć coś dla siebie.

Na zajęciach plastycznych z panią Anią dzieci wykonały laurki dla babć i dziadków oraz prace plastyczne z gliny. Następnie pod czujnym okiem i pełną kontrolą (ponieważ w ruch poszły młotki i gwoździe) pana Karola z *Majster Klub* dzieci mogły pomajsterkować i rozwijać umiejętności manualne.

Podczas ferii odbyły się także warsztaty taneczne z panem Mateuszem; zajęcia te są zawsze energetyczne i dostarczają dzieciom dużo ruchu i mnóstwo radości. Pani Patrycja z *Przebieranki* rozgrzała dzieci do czerwoności. Maskotki, chusta, zabawy, konkursy są tym, co dzieci kochają i świetnie się przy tym bawią.

Podczas każdego z zajęć feryjnych największą atrakcją są zawsze wycieczki wyjazdowe. Tym razem byliśmy w Kręgielni *Aloha* w Rzeszowie, gdzie oprócz gry w kręgle dzieci wzięły udział w warsztatach kulinarnych, na których samodzielnie skomponowały ulubioną pizzę, która potem została upieczona i z apetytem skonsumowana przez uczestników.

Druga wycieczka odbyła się do kina *Zorza* w Rzeszowie, a po seansie filmowym był spacer po rzeszowskim rynku i zwiedzanie Trasy Podziemnej, która dostarczyła dzieciom wiele wrażeń. Pani przewodnik bardzo ciekawie opowiadała o historii tego miejsca oraz o celach, jakim służyły podziemia rzeszowskie. Po ostatnim remoncie trasa została przygotowana z myślą o dzieciach i wzbogacona o gry i prezentacje multimedialne.

Tydzień ferii minął nam bardzo szybko. Był pełen wrażeń, uśmiechu i pozytywnej energii. Dziękuję wszystkim instruktorom za prowadzenie zajęć, a dzieciom za udział w zajęciach.

Tekst: **Barbara Płodzień**

- opiekun Domu Ludowego w Kielnarowej

A może by tak jeszcze raz...

Miłość to jedno z najpiękniejszych uczuć. Zawiera w sobie przyjaźń, zaufanie oraz szczerść. Istnieją różne rodzaje miłości: miłość romantyczna, miłość rodzicielska, miłość platoniczna czy też miłość przyjacielska. Niewątpliwie każdą z nich warto pielęgnować na co dzień. Walentynki są doskonałym tego przypomnieniem.

W niedzielę 12 lutego br. w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Tyczynie odbył się koncert wspomnień muzycznych pt. *A może by tak jeszcze raz* w wykonaniu solistów Teatru Muzycznego Broadway z GOK w Giedlarowej oraz zespołu *Cantilenae* z Dębna.

Soliści Teatru Muzycznego Broadway z GOK w Giedlarowej oraz zespół Cantilenae z Dębna

Koncert był wspomnieniem ponadczasowych, kultowych utworów polskiej sceny muzycznej i artystów, których piosenki, pomimo upływu czasu, są chętnie śpiewane do dziś. Usłyszeliśmy utwory takich wykonawców jak: **Marek Grechuta, Zbigniew Wodecki, Andrzej Zaucha, Agnieszka Osiecka, Edyta Gępcert** oraz **Ryszard Riedel**. Wszyscy oni, tak bardzo znani i uwielbiani przez wielu, również odczuwali emocje, kochali, kontemplowali nad sztuką życia i przemijania...

Sentencją spektaklu było: kochać i żyć pełnią życia każdego dnia, bo nie wiemy, ile czasu nam jeszcze zostało. Na koniec wybrzmiały pozytywne słowa piosenki Budki Suflera, że po nocy zawsze przychodzi dzień, a po burzy spokój.

Tekst: **Jolanta Krzanowska**

Nowy semestr zajęć w Domu Ludowym w Borku Starym

1 lutego ruszył nowy semestr zajęć w DL w Borku Starym. W każdy poniedziałek w godz. 15.15-16.15 odbywają się zajęcia z robotyki, a o 16.15-17.00 zajęcia taneczne, które prowadzi **Mateusz Kopaczyński**. We wtorki od 14.45 do 15.30 zapraszamy na język angielski prowadzony przez **Magdalenę Bell**. Tego samego dnia o godz. 17.00 do 18.30 odbywają się próby Zespołu Śpiewaczego *Borkowianie*, a od godz. 18.30 do 19.30 trwają zajęcia *Zdrowy Kręgosłup*, które prowadzi **Justyna Kocór**. W środę zapraszamy dzieci na zajęcia plastyczne (w godz. 16.00-17.30), a o 17.00 zaczynają się zajęcia rękodzieła dla dorosłych Makrama, które trwają do godz. 19.00. W każdy czwartek w godz. 13.45-14.30 bywają się zajęcia z języka angielskiego dla starszej grupy dzieci, a o 16.30-17.15 **Bartosz Kusy** prowadzi język angielski z młodszą grupą. Od godz. 17.15 do 18.15 **Joanna Dopart** prowadzi Zumbę Kids. Na wszystkie zajęcia serdecznie zapraszamy! Więcej informacji pod nr. tel. (17) 22-98-072.

Tekst: **Anna Szozda**

MGOK w Tyczynie
zaprasza na
Warsztaty artystyczne dla Kobiet

Bezpłatny wstęp
Ilość miejsc ograniczona
Obowiązują zapisy - tel. 669-288-470

Koszyczek na szydełku
9 marca 2023 r.
godz. 17.45
Prowadząca: Anna Wronska

Naturalne świece sojowe
6.13 marca 2023 r.
godz. 17.30
Prowadząca: Marta Kwalek

Makramowe drzewko z chrobotka
7 marca 2023 r.
godz. 17.00
Prowadząca: Małgorzata Tereszkiewicz

14 marca 2023 r.
godz. 12.00
Zespół Szkół w Tyczynie

Starosta Rzeszowski, Burmistrz Tyczyna,
Zespół Szkół w Tyczynie,
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury
im. Katarzyny Sobczyk w Tyczynie,
Towarzystwo Miłośników Ziemi Tyczyńskiej
serdecznie zapraszają na uroczyste obchody

160. Rocznicy Powstania Styczniowego **655. Rocznicy nadania Praw Miejskich Tyczynowi**

PROGRAM UROCZYSTOŚCI:

- Okolicznościowe przemówienia
- Złożenie kwiatów pod tablicą upamiętniającą Powstańców Styczniowych
- Część artystyczna w wykonaniu uczniów Zespołu Szkół w Tyczynie
- Promocja albumu „Tyczyńska Nekropolia”
i obejrzenie towarzyszącej wystawy

Patronat
Honorowy:

Organizatorzy:

Towarzystwo Miłośników
Ziemi Tyczyńskiej

Wernisaż wystawy *Ziemia Tyczyńska w obiektywie*

25 stycznia br. odbył się wernisaż wystawy „Ziemia Tyczyńska w obiektywie” w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie. Inicjatorem tego wydarzenia była **Zofia Domino** z Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej (TMZT).

Wystawa o tym tytule jak i album powstały we współpracy Sekcji Fotograficznej Uniwersytetu Trzeciego Wieku przy Uniwersytecie Rzeszowskim (UTW UR) z Towarzystwem Miłośników Ziemi Tyczyńskiej oraz Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury im. Katarzyny Sobczyk (MGOK) w Tyczynie w 2021 r. Wystawa prezentowana była już w wielu miejscach, m.in.: w holu Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, w Miejsko-Gminnym Domu Kultury w Głogowie Młp., w Gminnym Ośrodku Kultury w Błażowej, w Gminnej Bibliotece Publicznej w Chmielniku i w Domu Ludowym w Herma-

Spotkanie z członkiem zarządu województwa Stanisławem Kruczkim

nowej. Wszędzie wystawa wzbudzała duże zainteresowanie odwiedzających, ponieważ przedstawia urokliwe miejsca, obiekty zabytkowe, piękne krajobrazy oraz atrakcje turystyczne Ziemi Tyczyńskiej. Jest świetną promocją naszego miasteczka jak i całej gminy.

W Urzędzie Marszałkowskim wernisaż wystawy zgromadził wiele osób z nią związanych, m. in.: członków b. Sekcji Fotograficznej wraz z wiceprezes zarządu UTW **Danutą Kamieniecką-Przywarą**, burmistrza Tyczyna **Janusza Skotnickiego**, przewodniczącego Rady Miejskiej **Ryszarda Fornalę**, dyrektora MGOK w Tyczynie **Beatę Mianowską**, prezes zarządu TMZT **Agnieszke Fudali** oraz członków Towarzystwa, a także kierownik z Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Miasta Rzeszowa **Zakię Cieślićką-Majkę** i wiele innych osób.

Dziękujemy **Stanisławowi Kruczkowi**, członkowi zarządu województwa, za miłe przyjęcie i gościnność w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego.

Tekst: **Zofia Katarzyna Domino**
- wiceprezes Zarządu TMZT

Informacje z w Hermanowej

Wizyta Biskupa

9 lutego br. miała miejsce niecodzienna wizyta wyjątkowego gościa, a mianowicie w progach naszej szkoły mieliśmy okazję uroczystość przyjąć **ks. bp. Jana Wątrobę** i towarzyszącego mu sekretarza **ks. dr. Łukasza Hendzela**, a także ks. proboszcza **Wiesława Bednarza**.

Na początku wizytacji przedstawiciele klas 1-8 oraz oddziałów przedszkolnych przywitani zaproszonych gości. Kolejną delegacją zaprowadziła wszystkich na przedstawienie, które odbyło się w sali gimnastycznej. Dyrektor szkoły **Elżbieta Rożek** w serdeczny sposób przywitała zgromadzonych gości oraz przedstawiła działania, jakie podejmuje działające w naszej szkole koło *Caritas*. Przedstawicielka szkolnego wolontariatu w pięknych słowach opisała działalność ich zgrupowania. Uczniowie kl. 6 pod opieką **Renaty Okoń** przygotowali piękne przedstawienie ukazujące umiejętność szanowania i dbania o bliźniego. Chór pod przewodnictwem **Alicji Mróz** zadbał o oprawę muzyczną, a zespół taneczny *Largo* (opiekun **Aleksandra Kopiec**) wykonał taniec aniołków. Na koniec uroczystości głos

Ks. bp Jan Wątroba wraz z aktorami, zespołem tanecznym *Largo* i dyrektorką szkoły Elżbietą Rożek

zabrał ks. bp Jan Wątroba, który był bardzo wzruszony przygotowanym przedstawieniem i tak ciepłym przyjęciem. Spotkanie zakończyliśmy wspólną modlitwą, błogosławieństwem oraz pamiątkowym zdjęciem.

Bale w karnawale...

W pierwszym dniu lutego w naszej szkole panowała podniosła i radosna atmosfera. Każde dziecko miało możliwość zamienić się w superbohatera, piękną księżniczkę, astronautę, czarownicę lub inną bajkową postać. W tym właśnie dniu odbył się bal karnawałowy.

Grupa 0 podczas zabawy karnawałowej

W pięknie przystrojonej sali nie zabrakło kolorowych balonów, wstążek oraz kolorowych światełek. O całość imprezy dbali nauczyciele - organizatorzy uroczystości. **Iwona Kruk** w pięknym stylu prowadziła wszelkie zabawy, zarówno konkurencje, jak i taneczne. Każdy mógł poczuć się pięknie i wyjątkowo. Na koniec balu został wyłoniony *Król i Królowa*; na głowach tych dzieci połykiwała w tym dniu piękna korona.

Teksty: **Aleksandra Kopiec**
- nauczyciel SP z Hermanowej

Bal karnawałowy

13 stycznia br., mimo iż wypadał w piątek, nie był dla uczniów naszej szkoły dniem pechowym. Wręcz przeciwnie. Był nie tylko ostatnim dniem kończącym naukę przed feriami zimowymi, ale był też wyjątkowy ze względu na zabawę karnawałową zorganizowaną z inicjatywy rodziców.

Dzieci, podzielone na dwie grupy wiekowe, mogły od samego rana uczestniczyć w różnych zabawach i grach tanecznych przygotowanych przez panie animatorki. Drobne nagrody rzeczowe były dodatkową motywacją do udziału w różnych konkursach, takich jak przeciąganie liny czy skoki na piłce. Ciesząc się ogromnym zainteresowaniem atrakcją dla dzieci było malowanie twarzy oraz skręcanie kolorowych warkoczyków. Dziękujemy **Alicji Pociask** i **Iwonie Szurze** za poświęcenie swojego czasu i wykonanie małych arcydzieł na twarzach i głowach uczestników zabawy. Należy podkreślić, że dzięki pomysłowości uczniów

Wyścigi w workach

Animacje na balu karnawałowym

i zaangażowaniu rodziców był to niezwykle bal przebierańców.

Natomiast uczniowie najstarszych klas (5-8) bawili się w godzinach popołudniowych przy muzyce odtwarzanej przez naszą niezastąpioną didżejkę **Wioletę Nowicką**. W czasie zabawy wszyscy uczniowie otrzymali symboliczne paczki przygotowane przez rodziców.

Był to niewątpliwie czas wspaniałej zabawy, szczególnie jeśli dzieci w perspektywie miały dwutygodniowy wypoczynek. **Gabrieli Joniec** dziękujemy za wykonanie pięknych pamiątkowych zdjęć z tego wydarzenia.

Tekst: **Anna Filip**, fot. **Gabriela Joniec**

Laboratoria przyszłości

W naszej szkole od września 2022 r., dzięki wyposażeniu w nowoczesne narzędzia i pomoce dydaktyczne z rządowego programu *Laboratoria przyszłości*, uczniowie mogą rozwijać swoje techniczne umiejętności oraz samodzielne i krytyczne myślenie.

Laboratoria Przyszłości to inicjatywa edukacyjna realizowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Celem inicjatywy jest wsparcie wszystkich szkół podstawowych w budowaniu wśród uczniów kompetencji przyszłości z tzw. kierunków STEAM (nauka, technologia, inżynieria, sztuka oraz matematyka).

W ramach zajęć rozwijających kreatywność w naszej szkole odbywają się cykliczne zajęcia z robotyki (2 godz. tygodniowo), w których uczestniczą uczniowie klas 4 i 7. Zajęcia są realizowane przy użyciu zestawów do konstrukcji robotów LEGO Spike Prime. Natomiast uczniowie z klas 1-3 w ramach edukacji informatycznej oraz zajęć rozwijających kreatywność uczestniczą w różnych formach programowania i poznają zasady działania robotów.

Zajęcia cieszą się dużym zainteresowaniem uczniów. Wiele radości i satysfakcji przynosi im udział w lekcjach, na których przede wszystkim dobrze się bawią. Udział w tego rodzaju działaniach uczy kreatywnego rozwiązywania problemów. Wiedza zdobywana w ten sposób jest łatwiej przyswajana, a pozyskiwanie wiadomości i umiejętności na zasadzie prób i błędów sprzyja szybszemu i trwalszemu ugruntowaniu wiedzy.

Tekst: **Magdalena Kawa-Szpala**

Defensor veritatis

Prawda w nauczaniu arcybiskupa Ignacego Tokarczuka

3 lutego br. uczniowie kl. 4b o profilu językowo-prawnym wspólnie z dyrektorem **Dorotą Tarańską-Kłęsk** oraz nauczycielem historii i wiedzy o społeczeństwie **Krzysztofem Hajdukiem** uczestniczyli w seminarium, zorganizowanym przez Wojewodę Podkarpackiego i Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Rzeszowie, poświęconym pamięci arcybiskupa **Ignacego Tokarczuka**.

Uczestnicy seminarium

Wydarzenie miało na celu przypomnienie życia i dokonań tej ważnej dla naszego regionu i dla Polski osobistości.

W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele parlamentu, duchowieństwa, administracji rządowej, służb mundurowych, kombatanów, uczelni wyższych i uczniowie szkół średnich województwa podkarpackiego, w tym uczniowie naszej szkoły.

Główną częścią seminarium był panel dyskusyjny, w którym uczestniczyli wojewoda podkarpacki dr **Ewa Leniart**, ks. prof. **Józef Wołczański** z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, dr hab. **Czesław Kłak**, prof. UP im. KEN w Krakowie, prokurator Prokuratury Krajowej oraz dr hab. **Mariusz Krzysztofiński** z Oddziału IPN w Rzeszowie.

Wydarzenie odbyło się pod patronatem honorowym JE bpa Jana Wątroby oraz pod patronatem medialnym Radia Via - Katolickiego Radia Rzeszów.

Tekst: **Krzysztof Hajduk**

Klasa penitencjarna w Zakładzie Karnym w Rzeszowie

12 stycznia br. uczestnicy projektu „Klasa penitencjarna”, realizowanego na mocy porozumienia o współpracy podpisanego przez dyrektorów Zespołu Szkół w Tyczynie i Zakładu Karnego (ZK) w Rzeszowie, uczestniczyli w kolejnych zajęciach w ZK w Rzeszowie. Bardzo interesujące i aktywizujące uczniów zajęcia przygotowali i prowadzili podporucznik **Tomasz Kwolek** i kapitan **Szymon Adamski** - wychowawcy w Zakładzie Karnym w Rzeszowie.

W zajęciach uczestniczyli także dyrektor ZS w Tyczynie **Dorota Tarańska-Kłęsk** oraz zastępca dyrektora Zakładu Karnego w Rzeszowie kpt. **Wojciech Łątka**, a także mł. chor. **Michał Basiak**, rzecznik prasowy ZK.

Celem zajęć była profilaktyka zachowań ryzykownych, których konsekwencją jest pobyt w zakładzie karnym. Uczniowie spotkali się z osadzonymi, zarówno mężczyznami, jak i kobietami, którzy opowiedzieli swoje historie związane z popełnionymi przestępstwami. Mowa była o przestępstwach gospodarczych, uzależnieniach, kradzieżach, rozbojach, pobiciach ze skutkiem śmiertelnym. Osadzeni przedstawiali okoliczności, w jakich dopuścili się przestępstwa, opowiadali o swoich sytuacjach życiowych i podejmowanych decyzjach, okolicznościach, które doprowadziły do popełnienia przestępstwa. Mówili o własnych słabościach, o wpływie środowiska, koleżeństwa, ale też o świadomości konsekwencji takiego, a nie innego postępowania. Zwrócili uwagę, że konsekwencje (odbywanie kary pozbawienia wolności)

Uczniowie ZS w Tyczynie wraz z opiekunami przed Zakładem Karnym w Rzeszowie

ponosi nie tylko ten, kto popełnia przestępstwo. Cierpi przede wszystkim rodzina (która często rozpada się), dzieci wychowują się bez rodzica, rodzina jest napiętnowana w społeczeństwie, w którym żyje. Ale też rodzina pozostaje najczęściej jedynym wsparciem dla osadzonych w czasie odbywania kary. Odwracają się, znikają najlepsi koledzy, wszyscy znajomi, a pozostają rodzice, dzieci. Dobrze, kiedy są te kontakty z rodziną. A nie zawsze tak jest. Jeden z osadzonych zaapelował do młodzieży słowami: *Warto myśleć, gdy jest się na wolności, nie dać się podpuszczać, uczciwie pracować, szanować rodzinę. Rodzina i wolność to wartości bezcenne.*

Osadzeni i osadzone opowiedzieli młodzieży także o codziennym życiu w zakładzie karnym, o przebiegu dnia, swoich obowiązkach, zajęciach związanych z funkcjonowaniem placówki, ale też rozwijających własne hobby (np. malowanie, wyszywanie, czytanie, pisanie listów). Rozmawiano o zwyczajach w zakładzie karnym, o specyficznym słownictwie (np. *reksio* to zmiotka, kaloryfer – *wielbłąd*). Jedna z pań osadzonych zwróciła uwagę na to, jak ważna jest rozmowa z drugim człowiekiem oraz na specyfikę pracy funkcjonariuszy SW, wychowawców, strażników i ich wysokie kompetencje w pracy z osadzonymi, która jest trudna i wymaga dotarcia do każdego osadzonego.

Oprócz spotkania z osadzonymi uczniowie zapoznali się z dokumentacją osadzonych gromadzoną w jednostce penitencjarnej. Dowiedzieli się, jak wyglądają akta i co zawierateczka osadzonego.

Zajęcia były bardzo pouczające, dające wszystkim uczestnikom wiele do myślenia i przemyślenia.

Tekst: **Agnieszka Chmiel**

Dyrektor Zespołu Szkół w Tyczynie
ogłasza nabór na rok szkolny 2023/2024
do klas pierwszych
Liceum Ogólnokształcącego w Tyczynie:

Klasa policyjna

- we współpracy z Komendą
Wojewódzką Policji w Rzeszowie

- przedmioty rozszerzone: język angielski, historia, geografia
- zajęcia z edukacji policyjnej prowadzone przez funkcjonariuszy Policji (prawo karne, kryminalistyka, zasady pracy dochodzeniowej i śledczej, środki przymusu bezpośredniego, ruch drogowy, techniki samoobrony, sporty walki)
- przygotowanie do podjęcia służby w Policji po ukończeniu szkoły

Klasa prawno-penitencjarna

- we współpracy z Zakładem Karnym
w Rzeszowie i Uniwersytetem Rzeszowskim

- przedmioty rozszerzone: język angielski, historia, wiedza o społeczeństwie
- zajęcia z prawa, funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości oraz bezpieczeństwa wewnętrznego
- zajęcia teoretyczne i praktyczne prowadzone przez funkcjonariuszy Zakładu Karnego w Rzeszowie (zasady funkcjonowania i zadania SW, specyfika i zasady funkcjonowania zakładów karnych, profilaktyka zachowań ryzykownych oraz resocjalizacja)
- zajęcia prowadzone przez wykładowców Uniwersytetu Rzeszowskiego

Klasa psychologia w służbach mundurowych

- przedmioty rozszerzone: język polski, język angielski, biologia
- zajęcia z podstaw psychologii teoretycznej i stosowanej ze szczególnym uwzględnieniem psychologii służb mundurowych
- rozwijanie umiejętności niezbędnych na współczesnym rynku pracy: komunikacja interpersonalna, praca w zespole, kreatywność, odporność na stres

Klasa biologiczno-chemiczna

- przedmioty rozszerzone: język angielski, biologia, chemia
- dla uczniów interesujących się przedmiotami przyrodniczymi oraz chcących w przyszłości pracować w zawodach medycznych

Szczegóły dotyczące naboru na: www.zstyczyn.pl

Zapraszamy!

*Umarłych wieczność dotąd trwa,
dokąd pamięć im się płaci
- W. Szyborska*

Z wielkim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci **Pana Tadeusza Czulno**, nauczyciela wychowania fizycznego, wychowawcy młodzieży, trenera w Zespole Szkół w Tyczynie w latach 1984–1999. Pozostanie w naszej pamięci zawsze życzliwy, uśmiechnięty, zaangażowany w pracę z młodzieżą.

*Dyrektor i nauczyciele
Zespołu Szkół w Tyczynie*

Numer 3. „Głosu Tyczyna”

ukaze się z datą 26.03.2023 r.

Termin składania tekstów upływa:

13.03.2023 r.

Teksty można przysyłać e-mailem na adres redakcji: **glostyczyna@tyczyn.pl** lub składać osobiście w siedzibie redakcji: **Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna**, ul. Mickiewicza 1, 36-020 Tyczyn, **tel. (17) 22-19-410** w godz. pracy biblioteki oraz w **Urzędzie Miejskim w Tyczynie**, ul. Rynek 18, 36-020 Tyczyn, **pok. 24, tel. (17) 23-04-924**.

Informacje z Biblioteki Publicznej w Tyczynie

Bezpłatne kody Legimi w MiGBP w Tyczynie

Informujemy, że od lutego do grudnia 2023 r. w MiGBP w Tyczynie będą wydawane **bezpłatne miesięczne kody dostępu do serwisu Legimi.**

Legimi to obecnie największa elektroniczna wypożyczalnia książek w Polsce, która udostępnia ponad 150 tys. e-booków oraz kilkadziesiąt tysięcy audiobooków i synchrobooków.

Kody dostępu do serwisu wydawane są w MiGBP w Tyczynie w pierwsze dni robocze danego miesiąca aż do wyczerpania miesięcznej puli. O przyznaniu kodu decyduje kolejność zgłoszeń osobistych. **Kolejne kody można odebrać w bibliotece już 1 marca.**

Kod należy aktywować w miesiącu, w którym został wydany. Po wykorzystaniu kodu na dany miesiąc można wrócić do biblioteki po kolejny kod na następny miesiąc.

Co trzeba zrobić, aby uzyskać dostęp do Legimi?

- Być zarejestrowanym czytelnikiem MiGBP w Tyczynie oraz posiadać aktywne, niezadłużone konto.
- Osobiście odebrać bezpłatny kod dostępu do Legimi w MiGBP w Tyczynie w pierwsze dni robocze danego miesiąca.
- Liczba kodów jest ograniczona. Decyduje kolejność zgłoszeń osobistych (jeden kod dostępu wydawany jest jednej osobie zgłaszającej się osobiście po jego odbiór).
- Kod miesięczny należy aktywować w miesiącu, w którym czytelnik go otrzymał - w przeciwnym razie jego ważność wygasa. Niewykorzystanie pobrane-

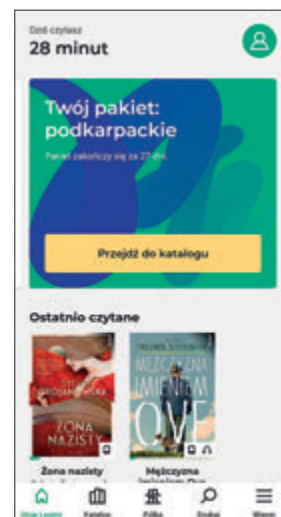
go kodu skutkować będzie 3-miesięczną karencją.

- Po otrzymaniu kodu należy wejść na stronę: www.legimi.pl/podkarpackie i wpisać go w wyznaczonym miejscu, a następnie założyć konto w serwisie lub zalogować się na konto już istniejące.

Jak czytać e-booki pobrane z Legimi?

Dostęp do serwisu możliwy jest poprzez aplikację mobilną (do pobrania na stronie: www.legimi.pl/pobierz-legimi/), na maksymalnie dwóch urządzeniach: tablecie, smartfonie, komputerze lub czytniku e-booków.

Kontakt w sprawie bezpłatnych kodów Legimi: biblioteka@tyczyn-biblioteka.pl, tel. 17 22-19-410.

Tak wygląda ekran głównej aplikacji. Symbol czytelnika e-booków na okładkach książek oznacza, że dany egzemplarz można czytać na urządzeniach elektronicznych, natomiast symbol słuchawek to informacja, że książkę można również odsłuchać.

Tekst: **Agnieszka Janda**

Z okazji 655. rocznicy założenia Tyczyna

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Tyczynie

zaprasza

dzieci z przedszkoli oraz klas 0 – 3 z gminy Tyczyn
do udziału w konkursie plastycznym

pt. *Najpiękniejsza Laurka dla Tyczyna*

Termin i miejsce składania prac: 28.04.2023 r. MiGBP w Tyczynie lub Filie

Szczegółowe informacje pod nr tel. 17 22-19-410
oraz na stronie internetowej:

www.tyczyn-biblioteka.pl

Biblioteczne spotkania z książką

Przedziałom zima niestraszna, więc wraz z wychowawczyniami w środowy mroźny poranek **8.02** odwiedzili Miejską i Gminną Bibliotekę Publiczną w Tyczynie. W Oddziale dla dzieci grupy *Aniołki* i *Motylki* posłuchały bajki w wersji kamishibai pt. *Pani Zamieć*, pobawiły się w Kąciku Malucha i odgadywały bajkowych bohaterów. Kolejna grupa przedszkolna odwiedziła nas **15.02**, była to grupa *Pszczółki*. Przedszkolaki po wysłuchaniu bajki miło i kreatywnie spędziły czas w Kąciku Malucha, który cieszy się w naszej bibliotece dużym powodzeniem wśród najmłodszych.

Przedszkolaki w bibliotece

17.02 br. obchodziliśmy Światowy Dzień Kota. Dzień ten był doskonałą okazją nie tylko do rozpieszczania naszych małych przyjaciół, ale też do wybrania się do biblioteki, by znaleźć ciekawe książki do poczytania z kotami w roli głównej.

W naszej placówce koci świat zaprezentowaliśmy dużo wcześniej przez przygotowanie książkowej wystawki edukacyjnej o kotach i ich przygodach. A w Dzień Kota zorganizowaliśmy wspólnie z Centrum Promocji Dziedzictwa Kulturowego (CPDK) zajęcia czytelniczo-edukacyjne, w których wzięli udział uczniowie

kl. IIC z SP w Tyczynie (wych. **Anita Dobrowolska**), aby wspólnie świętować ten dzień.

Atrakcją zajęć była możliwość spotkania i pogłaskania żywego kotka

Najpierw drugoklasiści odwiedzili Oddział dla Dzieci naszej biblioteki, gdzie pani Ola, bibliotekarz MiGBP w Tyczynie, przeczytała zabawne opowieści o czworonożnych milusińskich ze zbioru **Doroty Gellner** pt. *Czekoladki dla sąsiadki*. Uczniowie obejrzały też i wypożyczyły książki, których bohaterami są mruczące czworonogi.

Na drugą część zajęć uczniowie zostali zaproszeni przez **Natalię Krawiec** do CPDK. Tu dzieci obejrzały prezentację multimedialną o kotach, a także wzięły udział w grach i zabawach, które poprowadziła **Patrycja Szawara** z *Przebieranki*.

Tekst: **Monika Dziadura**

Kobido

Masaże lecznicze i relaksacyjne

Oferta dopasowana do indywidualnych potrzeb

Tyczyn, Grunwaldzka 39a (budynek sklepu Mewa)
+48 889 138 168
fb/ig studiomasazu.km

STUDIO MASAŻU
Konrad Majda

21 lutego – Dzień Języka Ojczystego

Język ojczysty to jeden z najcenniejszych spadków, jaki dostajemy po naszych przodkach; to bezcenne dobro naszego narodu. To on na przestrzeni dziejów jednoczył Polaków i pozwalał trwać mimo zmiennych kolei losu. Język ojczysty to ten, w którym się myśli, śni i modli.

Choć początki naszej kultury sięgają czasów starożytnych, to państwo polskie oraz język narodziły się w średniowieczu. Przyjmuje się, że początek naszemu językowi ojczystemu dał dialekt wielkopolski. Przez prawie dwieście lat polszczyzna pozostawała tylko językiem mówionym, a łacina pełniła funkcję języka urzędowego i literackiego. Język literacki ukształtowany został dopiero w renesansie i największa w tym zasługa **mistrza Jana Kochanowskiego**. Na przestrzeni wieków zmieniało się słownictwo, gramatyka, fleksja. Dziś język polski uważany jest za jeden z trudniejszych, ale i najoryginalniejszych na świecie.

Nasz język na przestrzeni wieków przeżywał wznioły i upadki, a nasi przodkowie bronili go, gdy był zagrożony. Po utracie niepodległości zaborcy eliminowali go ze szkół i urzędów. Najbardziej znanym tego przykładem była sprawa dzieci z Wrześni, które zostały ukarane chłostą za to, że nie chciały modlić się w języku niemieckim. Na wieść o tym **Maria Konopnicka** napisała *Rotę* zaczynającą się od słów: *Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród, Nie damy pogrześć mowy!*

Chociaż Polskę wykreślono z map świata, to wspólny język jednoczył Polaków. Na emigracji tworzyli najwięksi mistrzowie pióra: **Adam Mickiewicz, Juliusz Słowacki, Zygmunt Krasiński, Cyprian Kamil Norwid i Henryk Sienkiewicz**. To ich teksty stały się bronią w walce o niepodległość Polaków. A czego uczyła literatura? Uczyła miłości do ojczyzny oraz przypominała o dziejach Polski. Mimo rozbiorów, a później okupacji, Polacy obronili swoją tożsamość. Dziś nie wolno nam zapominać, że to język jednoczył Polaków i pozwalał trwać mimo zmiennych kolei losu.

Od wielu lat żyjemy w wolnej Polsce, możemy swobodnie wypowiadać się w języku ojczystym, ale czy potrafimy dbać o niego tak jak nasi przodkowie? Czy staramy się poprawnie mówić w języku polskim?

OGŁOSZENIA/REKLAMY

Osoby zainteresowane zamieszczeniem ogłoszenia lub reklamy w **Głosie Tyczyna** mogą to zrobić telefonicznie pod nr. tel. **(17) 22-19-318, wew. 24** oraz **(17) 22-19-410**, a także e-mailowo: **glostyczyna@tyczyn.pl**.

CENNIK OGŁOSZEŃ:

- Za ogłoszenia drobne – **1 zł od słowa**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 6,5 x 9 cm – **25 zł**,
- Za ogłoszenia ramkowe o pow. 13 x 9 cm – **50 zł**.
- W treści ogłoszenia adres oraz nr telefonu traktowane są jako jedno słowo.
- Ogłoszenia dotyczące nieruchomości położonych na terenie Gminy Tyczyn typu: *sprzedam/kupię działkę, wynajmę dom, zamienię mieszkanie* oraz życzenia od osób prywatnych są **płatne**.
- Ogłoszenia dotyczące w treści: *szukam/dam pracę, nekrologi* są **bezpłatne**.

Zważywszy na to, ile błędów spotykamy w przestrzeni publicznej, można mieć co do tego wątpliwości. Coraz częściej zamiast polskich słów słyszymy obce odpowiedniki, np. zamiast *fajny* mówimy – *cool*, zamiast *dobrze* – *ok*, nie jadamy obiadów, tylko *lunche*. Przykładów jest dużo. Oczywiście nie chodzi o to, aby z naszych wypowiedzi wyeliminować wyrazy obce, bo czasem się nie da, trzeba jednak używać ich rozsądnie, tzn. tylko tam, gdzie nie ma polskich odpowiedników.

Jeśli my nie będziemy szanować i rozwijać własnego języka, to nikt za nas tego nie zrobi. To od nas zależy, czy w przestrzeni publicznej częściej słyszeć będziemy piękną polszczyznę, czy język żargonowy. Pamiętajmy o tym, pisząc SMS-y do znajomych, odpowiadając na forach w Internecie, a także podczas rozmów ze znajomymi i bliskimi.

Nikt z nas nie lubi, kiedy wytyka się mu błędy językowe, ale może warto tak na początek starać się ze swojego języka wyrzucić pleonazmy. Będzie to taki nasz mały wkład w rozwój języka ojczystego.

Pleonazmy – często spotykane błędy językowe

Pleonazmy, popularnie nazywane masłem maślanym, to związki wyrazowe, w których jedna część wypowiedzi zawiera te same treści, które występują w części drugiej. Czasami więc lepiej iść na skróty i mówić prościej, ale poprawnie. Sprawdźcie na naszej liście pleonazmów, czy nie ma na niej wyrażen, których używacie na co dzień!

- **Wracać z powrotem** – poprawnie: **wracać** (np. do domu).
- **Pełny komplet** – poprawnie: **komplet**. Skoro mamy komplet, to znaczy, że niczego nie brakuje; słowo *pełny* jest zbędne.
- **Fakt autentyczny** – poprawnie: **fakt** (każdy fakt jest autentyczny).
- **W miesiącu marcu** – poprawnie: **marzec** (marzec jest miesiącem, słowo *miesiąc* jest zbędne).
- **Miasto Wrocław** – poprawnie: **Wrocław** (Wrocław jest przecież miastem).
- **Sam jeden** – poprawnie: **sam**.
- **Poprawić się na lepsze** – poprawnie: **poprawić się**. Jeśli poprawiamy się, to zawsze na lepsze.
- **Nałogowy alkoholik** – poprawnie: **alkoholik** (alkoholik to osoba pijąca nałogowo).
- **Pierwszy debiut** – poprawnie: **debiut** (debiut, czyli coś, co miało miejsce pierwszy raz).
- **Kontynuować dalej** – poprawnie: **kontynuować**.
- **Przedostatni od końca** – poprawnie: **przedostatni**.
- **Godzina czasu** – poprawnie: **godzina**.

Pleonazmami są także: *efekt końcowy, ja osobiście, wspólnie razem, dzień dzisiejszy, dosłowny cytat, kopia oryginału, plus dodatkowo, mandat karny, adres zamieszkania, lub ewentualnie...*

Tekst: **Alicja Kustra**

Ferie z książką w bibliotece w Kielnarowej

W dniach 23-25.01 br. w bibliotece w Kielnarowej odbywały się zajęcia feryjne z książką w tle. Wyjście do biblioteki jest dla dzieci zawsze miłą formą rozrywki. A na zajęciach feryjnych mogliśmy w miłej atmo-

Jedna z zabaw w bibliotece

sferze posłuchać bajek, pobawić się i wykonać prace plastyczne.

Wspólnie z dziećmi urządziliśmy przyjęcie urodzinowe dla misia Puchatka. Dzieci każdego dnia nie mogły doczekać się kolejnej bajki z teatrzyku kamishibai. A ostatniego dnia miały możliwość same przygotować teatrzyk i go przedstawić.

Dziękujemy serdecznie dzieciom i ich rodzicom za udział w naszych zajęciach, bo najmielsze w pracy bibliotekarza jest widzieć uśmiech dziecka, kiedy wchodzi do biblioteki.

Tekst: **Bogusława Paluch**

Moduł I

od 01.03.2023 r. do 31.08.2023 r.

Moduł II

od 01.03.2023 r. do 31.03.2023 r.

(dla wniosków dotyczących roku akademickiego 2022/2023)

od 01.09.2023 r. do 10.10.2023 r.

(dla wniosków dotyczących roku akademickiego 2023/2024)

WNIOSKÓW

Więcej szczegółów: powiat.rzeszowski.pl

DOFINANSOWANIA dla Osób Niepełnosprawnych z Powiatu Rzeszowskiego w 2023 roku

Powiat Rzeszowski
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
zaprasza osoby niepełnosprawne z powiatu
rzeszowskiego do składania wniosków
o dofinansowanie ze środków Państwowego
Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
w ramach programu pn. Aktywny Samorząd.

Mikołaj Kopernik

Polak, który zrewolucjonizował naukę

19 lutego br. minęła 550. rocznica urodzin Mikołaja Kopernika – autora nowatorskiego na tamte czasy dzieła „O obrotach sfer niebieskich”. Dokonania Polaka, który jako 70-latek opublikował rewolucyjną pracę, sprawiły, że stał się ojcem nowożytnej astronomii – mimo że nie parał się zawodowo badaniem ciał niebieskich. Rok 2023 został ogłoszony Rokiem Mikołaja Kopernika nie tylko z okazji 550. rocznicy jego urodzin, ale także z okazji 480. rocznicy śmierci uczonego. Te wydarzenia są dobrą okazją do przypomnienia sylwetki uczonego na łamach „Głosu Tyczyna”.

Nicolaus Copernicus (pod takim nazwiskiem Kopernik był znany sobie współczesnym) urodził się w 1473 r. w Toruniu jako najmłodszy syn **Mikołaja Kopernika** seniora i **Barbary Watzenrode**. Jako dzieciolatek stracił ojca i wówczas opiekę nad małym Mikołajem przejął brat matki **Łukasz Watzenrode** – biskup warmiński. On to wysłał 18-letniego Mikołaja na studia do Akademii Krakowskiej, w której kładziono nacisk na astrologię i astronomię. Student Mikołaj podchodził bardzo poważnie do tych przedmiotów, a książki, które zaczął kupować podczas pierwszych lat studiowania, zabierał zawsze ze sobą (tak było do końca jego życia). Studia ukończył (prawdopodobnie uzyskując stopień bakałarza) w roku 1495.

W latach 1496-1503 Kopernik studiował we Włoszech na najbardziej wówczas prestiżowym Uniwersytecie Bolońskim, gdzie ukończył kurs z prawa kanonicznego. Współpracował w tym czasie również z jednym z najwybitniejszych astronomów ówczesnych Włoszech – **Domenico Marią z Nowary**, z którym zaczął prowadzić obserwacje nieba. Trzy lata później Polak podjął samodzielne badania. W Bolonii też zajął się greką, bo – jak twierdził **Regiomontanus** (najbardziej znany astronom przed Kopernikiem) – poważny astronom musi znać język grecki, ponieważ wiele ważnych ówczesnych dzieł z dziedziny astronomii powstawało właśnie w tym języku. W czasie kiedy Mikołaj przebywał we Włoszech, jego wuj zaaranżował wybór młodego astronoma na

kanonika katedralnego we Fromborku. Po powrocie do Polski Kopernik otrzymał zgodę na studiowanie medycyny na uniwersytecie w Padwie, który wówczas był uznawany za najlepszą uczelnię medyczną w Europie. (Pamiętajmy, że studiowanie medycyny w XVI w. w niczym nie przypominało współczesnych studiów medycznych). Etap nauki Mikołaj zakończył w 1503 r. obroną doktoratu z prawa kanonicznego na uniwersytecie w Ferrarze. Po powrocie do Polski przez 7 lat pełnił funkcję osobistego sekretarza swojego wuja Łukasza, mieszkając w pałacu biskupim w Lidzbarku. Potem osiadł we Fromborku, gdzie mieszkał do końca życia (z pięcioletnią przerwą).

Nad teorią heliocentryczną Kopernik pracował co najmniej dziesięć lat. Upublicznienie dzieła musiało wymagać od astronoma dużej odwagi, bo jego teoria stała w całkowitej sprzeczności z dotychczasową wiedzą astronomiczną, którą uznawano od starożytności i która została nawet zatwierdzona w nauczaniu Kościoła.

Jakie rewolucyjne nowości wprowadziła teoria heliocentryczna Mikołaja Kopernika? Między innymi takie, że Ziemia i inne planety obiegają Słońce (a nie Ziemię), a Księżyc jest jedynym ciałem niebieskim, które obiega Ziemię. Ponadto Ziemia wiruje wokół własnej osi, a czas tego obrotu wynosi 24 godziny. Mikołaj Kopernik swoją teorię zawarł w dziele pt. *O obrotach sfer niebieskich*, która została wydana w Norymberdze w 1543 r. Jest to równocześnie rok śmierci astronoma. Rękopis został wpisany w 1999 r. na listę UNESCO Pamięć Świata. Całe dzieło znajduje się obecnie w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej UJ.

źródło: J. Repcheck, *Sekret Kopernika. Jak się zaczęła rewolucja naukowa*, Poznań 2008, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/De-revolutionibus-orbium-coelestium;3891123.html>

tekst: **Agnieszka Janda**

Więcej o Mikołaju Koperniku oraz jego teorii heliocentrycznej można przeczytać w książce Jacka Repchecka pt. *Sekret Kopernika. Jak się zaczęła rewolucja naukowa*. Wydawnictwo znajduje się w zbiorach MiG BP w Tyczynie

Bankowcy dla Edukacji

Przedsiębiorczy budżet domowy

Nie każdy jest przedsiębiorcą, ale każdy w mniejszym lub większym zakresie zarządza pieniędzmi. Przedsiębiorcze podejście do budżetu domowego przydaje się zwłaszcza w niepewnych i niespokojnych czasach.

Przedsiębiorczość kojarzy się przede wszystkim z prowadzeniem własnej firmy. Pojęcie to ma jednak znacznie szersze znaczenie i oznacza gotowość i zdolność do rozwiązywania problemów oraz umiejętność podejmowania ryzyka i wysiłku w celu wykorzystania

pojawiających się szans i okazji. Tak rozumiana przedsiębiorcza postawa przydaje się w wielu dziedzinach życia, również w zarządzaniu finansami osobistymi.

Wielu osobom prowadzenie budżetu domowego kojarzy się z zapisywaniem wszystkich wydatków.

Wiedza o tym, na co idą nasze pieniądze, rzeczywiście jest podstawą zarządzania finansami osobistymi, ale stanowi zaledwie pierwszy krok. Żeby mówić o prawdziwie przedsiębiorczym budżecie domowym, trzeba pójść dalej. Na podstawie wiedzy o naszych przychodach i wydatkach należy kreatywnie i odpowiedzialnie podejmować decyzje i planować przyszłe działania.

Podstawą przedsiębiorczego budżetu jest zaplanowanie wydatków z góry i trzymanie się wyznaczonych celów. Aby to osiągnąć, należy ustalić, jaką kwotę miesięcznie przeznaczamy na najważniejsze potrzeby i zobowiązania, ile oszczędzamy i inwestujemy, a ile wydajemy na rozrywkę i przyjemności. Trzeba zrobić to w taki sposób, by budżet się równoważył albo miał nadwyżkę. Nie da się budować lepszej przyszłości finansowej, gdy w długim terminie wydaje się więcej niż zarabia.

Podstawowe potrzeby stanowią zwykle największe pozycje w domowym budżecie. W przeciętnym polskim gospodarstwie domowym ok. 25 proc. środków przeznaczanych jest na żywność, 20 proc. na utrzymanie mieszkania i koszty energii, a ok. 10 proc. na potrzeby transportowe. Proporcje te jednak mogą się bardzo różnić w zależności od stylu życia i wysokości zarobków. Oszczędności na wydatkach z tej grupy nie są proste, ale mogą dać bardzo duże rezultaty. Rezygnacja z jazdy samochodem na rzecz roweru czy komunikacji miejskiej może przynieść kilkaset złotych miesięcznie, podobnie regularne gotowanie w domu zamiast stołowania się na mieście.

Bardzo ważne jest, żeby już na początku miesiąca określić, jaki odsetek pieniędzy oszczędzamy. Najlepiej od razu przelać konkretne kwoty na jeden lub kilka rachunków oszczędnościowych. Jeżeli oszczędzamy na kilka celów, to dobrze, żeby pieniądze się nie mieszały. W ten sposób unikniemy zamieszania i pokusy wydawania pieniędzy przeznaczonych na inny cel.

Przedsiębiorcze podejście do finansów osobistych zakłada również aktywne poszukiwanie dodatkowych źródeł dochodów. Przy jednoczesnym utrzymywaniu

w ryzach wydatków. Dzięki temu możemy akumulować nadwyżki kapitału, by budować tzw. poduszkę finansową. Według ekspertów każde gospodarstwo domowe powinno dysponować *na czarną godzinę* kwotą, która wystarczy na co najmniej 6-miesięczne utrzymanie. Pieniądze te najlepiej trzymać na oprocentowanej lokacie w banku. Jeżeli dysponujemy jeszcze większymi oszczędnościami, to nadwyżki nad kwotę poduszki finansowej możemy zainwestować. W ten sposób, godząc się na pewne ryzyko, dajemy sobie szansę na osiągnięcie wyższych zysków z kapitału.

Podsumowując, przedsiębiorcze podejście do finansów osobistych zakłada, że budżetem domowym będziemy zarządzać tak, jakby to było przedsiębiorstwo. Dobra księgowość stanowi podstawę sukcesu każdej firmy i gwarantuje zyski udziałowcom. Podobnie sprawne zarządzanie rodzinnymi finansami przyniesie korzyści wszystkim domownikom.

Tekst powstał w ramach projektu edukacyjnego *Przygody przedsiębiorczego Dżeka*. Więcej informacji o projekcie na stronie: www.przedsiębiorczydzek.pl.

Program sektorowy *Bankowcy dla Edukacji* to jeden z największych programów edukacji finansowej w Europie. Jest on realizowany od 2016 r. z inicjatywy Związku Banków Polskich przez Warszawski Instytut Bankowości. Jego celem jest edukowanie uczniów, studentów i seniorów w zakresie podstaw praktycznej wiedzy dotyczącej ekonomii, finansów, bankowości, przedsiębiorczości, cyberbezpieczeństwa i obrotu bezgotówkowego. Zapraszamy na stronę: www.bde.wib.org.pl.

Niezawisłość sędziowska

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, tj. najważniejszy akt prawny państwa polskiego, stanowi, iż sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom. Inaczej mówiąc sędzia rozstrzygający sprawę nie podlega żadnym naciskom i żadnym zależnościom w swoim orzekaniu. Wiedzieć należy, iż ta konstytucyjna zasada nie zwalnia ze służbowego podporządkowania, jednak wymaga, aby kontrola prawidłowości orzeczenia należała wyłącznie do innego sądu i odbywała się w trybie określonym prawem. Zatem wydane przez sędziego orzeczenie może być zmienione jedynie przez wyższą instancję sądową (np. po wniesieniu apelacji).

Przyjmuje się, iż na niezawisłość sędziowską składają się: bezstronność w stosunku do uczestników postępowania, niezależność wobec organów (instytucji) pozasądowych, samodzielność sędziego wobec władz

i innych organów sądowych, niezależność od wpływu czynników politycznych, w szczególności partii politycznych oraz wewnętrzna niezależność sędziego. Zgodnie z tymi zasadami sędzia przy rozstrzyganiu spraw orzeka tylko na podstawie ustawy i swego wewnętrznego przekonania, nie może być natomiast skrepowany żadnymi zaleceniami czy instrukcjami co do sposobu rozstrzygnięcia sprawy. Wiedzieć również należy, iż immunitet sędziowski oraz nieusuwalność sędziów stanowią elementy ochrony niezawisłości sędziowskiej.

Materiał źródłowy: Konstytucja Rzeczypospolitej polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997, nr 78 poz. 483).

Rubrykę redaguje:
Artur Maziarz - radca prawny

I Memoriał w Kielnarowej za nami

26 stycznia br. w Szkole Podstawowej w Kielnarowej rozegrany został turniej tenisa stołowego zorganizowany przez Ludowy Klub Sportowy Jar w Kielnarowej. Zawody były poświęcone byłemu trenerowi tego klubu śp. Ryszardowi Klimaszowi, który był współzałożycielem LKS-u oraz wieloletnim trenerem.

W czterech kategoriach wiekowych wystartowało 29 zawodniczek i zawodników reprezentujących: Borek Stary, Kielnarową, Lubenię, Nowy Borek i Tyczyn.

Oto wyniki w poszczególnych kategoriach.

- **Żak - chłopcy:** **Szymon Dudek** (Kielnarowa), 2. **Bartosz Rak** (Tyczyn), 3. **Mateusz Wichowski** (Tyczyn).
- **Młodzik - dziewczyny:** 1. **Patrycja Horzēpa** (Kielnarowa), 2. **Natalia Rzęsa** (Borek Stary).
- **Młodzik - chłopcy:** 1. **Daniel Kozubek** (Kielnarowa), **Filip Garlak** (Lubenią).
- **Kadet - dziewczyny:** 1. **Barbara Prokop** (Tyczyn), 2. **Maria Kuczmarz** (Tyczyn).
- **Kadet - Chłopcy:** 1. **Łukasz Horzēpa** (Kielnarowa), 2. **Maksymilian Meksuła** (Kielnarowa), 3. **Wojciech Błōński** (Borek Stary).
- **Open - kobiety:** 1. **Dorota Rzęsa**, 2. **Joanna Rzęsa-Leniart**, 3. **Agnieszka Klimasz**.
- **Open - mężczyźni:** 1. **Tadeusz Grys**, 2. **Dariusz Bronhard**, 3. **Sławomir Zawito**. W turnieju debli szkolnych zwyciężyli: 1. **Patrycja Horzēpa**, **Maksymilian Kozubek** (Kielnarowa), 2. **Łukasz Horzēpa**, **Maksymilian Meksuła** (Kielnarowa), 3. **Maria Kuczmarz**, **Prokop Barbara** (Tyczyn), 4. **Bartosz Rak**, **Filip Garlak** (Tyczyn). Sędzią głównym był wieloletni zawodnik i działacz naszego klubu, a obecnie sędzia krajowy **Gracjan Nowak**.

Turniej rozegrany został dzięki wsparciu finansowemu: Banku Spółdzielczego w Tyczynie, Easy Door Polska sp. j. ,ZPHU Jar Kielnarowa oraz Gminy Tyczyn.

Organizatorzy dziękują za wsparcie tych firm oraz zobowiązali się do corocznego organizowania tego typu turnieju, wspominając pamięć śp. **Ryszarda Klimasza**.

Ryszard Klimasz, poza działalnością w LKS Jar w Kielnarowej, założył UKS Wiercany, gdzie również pracował jako nauczyciel, osiągając z tamtymi uczniami wiele sukcesów sportowych. Między innymi **Aneta** i **Agata Barcińskie** oraz **Barbara Szela** rozpoczęły naukę gry w tenisa stołowego w Wiercanach, a później reprezentowały LKS Jar w Kielnarowej w rozgrywkach II ligi kobiet oraz zdobyły dla Jaru IV miejsce na Ogólnopolskiej Spartakiadzie Młodzieży oraz zdobyły Mistrzostwo i V-ce Mistrzostwo Polski LZS.

Turniej był pierwszymi zawodami, które zorganizowane zostały w ramach cyklu *30-lecie LKS Jar w Kielnarowej*.

Tekst: **Ryszard Rzęsa**
- prezes klubu LKS Jar w Kielnarowej

Pamiątkowa fotografia zwycięzców I Memoriału Ryszarda Klimasza

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik redaguje Kolegium w składzie: **Alicja Kustra** - redaktor naczelna, **Zofia Matys**, **Ewa Kocur**, **Elżbieta Domino**, **Agnieszka Rożek-Janda**. Stali współpracownicy: **Dorota Michalak**, **Monika Dziadura**, **Anna Pondo**, **Anita Dziężek**, **Beata Byczyńska-Gruca**.

Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej.

Adres Wydawcy: Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. (17) 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl;

Adres redakcji, korekta tekstów: MiGBP w Tyczynie, ul. Mickiewicza 1, 36-20 Tyczyn, tel. (17) 22-19-410. **Skład i łamanie, druk:** Kan Media Agencja Reklamy Kucharski Adriano, ul. Jaśminowa 1/4, 35-604 Rzeszów, tel. 506-744-345. **Redakcja** zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie Wydawcy.

ISSN 1231-4609

Ferie w gminie Tyczyn

Animacje z Przebieranką

Słodkie warsztaty w pijalni czekolady

Zajęcia plastyczne

Wyjazd do kręgielni

Warsztaty kulinarne

Warsztaty taneczne

Zajęcia edukacyjne w CDKiIT

31. Finał WOŚP Sztabu #4114 w Tyczynie

Przystanek w Siedliskach. Uczestnicy formują kształt serca

Park w Tyczynie. Start biegu *Policz się z Cukrzycą*

Krystian Herba w akcji

Występ Orkiestry Szalameisek

Zespół Pieśni i Tańca *Połoniny*

Zwycięzcy Orkiestrowego Turnieju w Siatkówkę

Stoisko trenerów. Kilometry *nabija* grupa kolarska *Queens Of The Road*

Zespół *Blant*